

Petak, 1. septembar 2006.

Svedok Stevan Bisić

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Dobro jutro gospodine. Molim vas da uzmete ovaj komad papira i da naglas pročitate ovu svečanu izjavu.

SVEDOK BISIĆ: Dobro jutro takođe želim. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Izvolite, sedite. Izvolite, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET: Dobro jutro, časni Sude. Dobar dan svima u sudnici.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobar dan, gospodine Bisiću. Ja ću vas danas najpre ispitivati kao branilac gospodina Mrkšića. Ja vas molim, obzirom da govorimo istim jezikom, da posle mojih pitanja napravite kraću pauzu, i da polako date odgovore da bi ušli u transkript i bili prevedeni. Hoćete gospodine Bisiću reći ovde nama u sudnici vaše lične podatke, godinu rođenja, gde ste rođeni i ono najosnovnije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam Stevo Bisić, rođen 9. januara 1953. godine u mestu Perenci, Slavenska Požega, Republika Hrvatska. Po završetku osnovne škole sam pošao... završio srednju vojnu školu, zatim po... po potrebi službe, kratko boravio, četiri, tri i po godine u Kninu, potom prekomandovan u Beograd u Gardijsku brigadu, tadašnju jedinicu za pratnju... druga Tita. I u toj brigadi sam ostao do 1992. godine... na raznim, nižim dužnostima.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da bi mogli da pratimo ovu vašu vojnu karijeru, recite mi šta ste i gde od škole završili, i kada ste prvi put stupili na službu u vojsku?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Završio sam saobraćajnu podoficirsku školu u Podgorici 1972. godine. Te godine, znači 1972. sam stupio u aktivnu vojnu službu u svojstvu profesionalnog vojnika, podoficira. Prva vojnička dužnost mi je bila, početna, komandir osnovne jedinice odeljenja. U Kninu sam, kažem, proveo tri i po godine, četiri. Zatim sam završio potrebne neke kurseve i prešao u sastav Gardijske jedinice za pratnje predsednika Tita i stranih šefova država. To je jedinica eskortna, u kojoj sam učestvovao u pratnji 43 šefa stranih država i predsednika vlada. Po smrti Tita, nastavili smo znači sa tim pratnjama visokih delegacija državnih i vojnih koje su dolazile u tadašnju Jugoslaviju

do 1986. godine. 1986. godine sam prešao u sastav antiterorističkog voda te iste Gardijske brigade, gde sam proveo... gde me zatekao, u stvari, šest meseci pre početka ratova mi je istekao mandat iz te jedinice, i početkom rata sam se znači vratio ponovno u taj sastav, gde sam proveo do 1992. godine. 1992. godine sam prekomandovan iz Gardijske brigade. Pošto sam rođen u krajevima zahvaćenim ratom, vratio sam se 1993. godine nazad u...na službu u grad Vukovar. Tu sam proveo do 1996. godine do potpisivanja Dejtonskog sporazuma (Dayton Accord), potom vratio se u Beograd, proveo na dužnosti jednoj manjoj, u manjoj jednoj jedinici u vojnoj bolnici i 2002. godine penzionisan. Sada sam u sastavu... svojstvu penzionisanog podoficira vojske.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. Dakle, ako sam vas dobro razumeo, sem ove tri do četiri godine provedene u Kninu, sav ostali deo vaše vojne karijere je u Beogradu u ovoj Gardijskoj jedinici, je l' tako?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hoćete li nešto reći o ovom antiterorističkom vodu, čiji ste pripadnik bili, kako ste malopre objasnili? Ko je sačinjavao? Da li su tu samo aktivni oficiri, ili je bilo i vojnika na odsluženju vojnog roka, i nešto o tome?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa to su godine početka stvaranja tih antiterorističkih jedinica u bivšoj našoj JNA. Ja... meni koliko je poznato, 1970. i neke godine stvorena je klica te jedinice koja je bila vrlo malog brojčanog sastava. Pošto smo bili zajedno u istom krugu, znali smo se međusobno. Ja sam bio u sastavu, znači, specijalne auto jedinice na dužnosti vozača motorcikala pretežno, i ostalih vozila iz pratnje. A ti momci su bili u zgradama do nas. Mi smo malo kontaktirali, ali smo znali se, onako... često se sretali. U službi nije bilo uobičajeno da se puno priča ali smo znali otprilike vrstu i načine njihovih priprema i funkcionisanja. Ta jedinica je bila u stvaranju kao i sve druge jedinice u to vreme u bivšoj Jugoslaviji. Tako i jedinice znači SUP-a s kojima smo saradivali sa... u vežbama. U sklopu tih stvaranja jedinica i programa obuke, program se postupno proširivao i postupno se uključivali i deo naše jedinice za pratnje... deo vozača iz pratnje, tako da smo na kraju 1986. godine ušli nas dvojica iz te specijalne jedinice za pratnje vozilima, ušli smo u sastav, organski sastav protivterorističkog voda.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Pominjali ste i vašu saobraćajnu školu a i čini mi se, vozila. Da li ste bili vozač u ovoj jedinici, ili pored ostalog i vozač, ili kakav je vaš bio status u ovoj jedinici?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Na koju jedinicu mislite? Na antiterorističku ili ovu?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Mislim na antiterorističku jedinicu?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa moja uloga je bila prvenstveno vozač, vozač u pratnji. Mada dobar deo iz programa obuke lično sam prošao, i prošao je i ovaj kolega drugi. Bilo ga je i neophodno proći radi funkcije. Znači, nije dovoljno samo biti vozač.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Govorimo o vremenu, 1991. godina, dakle ono koje se tiče ovog... ove optužnice ovde. Pitam vas, da li se sećate ovaj vaš antiteroristički vod u kome ste bili, koliko je ukupno ljudi imao? Makar otprilike, ako ne znate tačan broj?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam u toj grupi bio drugi po starini. Najstariji je bio jedan zastavnik, Hrvat. Nažalost, umro je, prirodnom smrću. Poslje njega sam ja bio po starini, tako da... po godinama starosti. Cifra je ta varirala, ali u rat smo pošli, u ratna događanja u Vukovar, čini mi se sa... da nas je bilo 32. ... aktivnih starešina.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, sve su bile aktivne starešine?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Aktivne starešine, taj deo aktivnih starešina plus jedan deo koji je bio oko 45, tako, 40 i nešto vojnika, isto antiterorističke obuke završene i oni su činili drugi deo te jedinice.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ta vaša jedinica, naročito što se tiče aktivnog sastava, pitaću vas i što se tiče ovog drugog, da li je bila sastavljena od više nacija tadašnje Jugoslavije, ili jedne, ili pretežno neke nacije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da, da. Bila je heterogenog sastava, tipično heterogenog po... Ne ono po partijskoj strukturi, nego su se tu ljudi uglavnom birali po kvalifikacijama, po struci, a i... ja kol'ko.... ne znam tačno strukturu brojčanu, ali nas je bilo svih pripadnika. Bilo je, koliko se sećam: dva Makedonca, bilo je Hrvata nekoliko... Hrvata nekoliko. Komandir nam je bio Musliman. Još nekoliko momaka je bilo izuzetno čestitih, isto Muslimani. Bilo je momaka za koje ja nisam ni znao šta su. Završio se rat, ja nisam znao šta su po nacionalnosti. Tek kad se završio rat, onda smo tako u nekim neoficijelnim razgovorima saznali otprilike šta je ko... I Srba, naravno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT DOMAZET: Ja bih molio za trenutak, časni Sude, da predemo na privatnu sednicu.

SUDIJA PARKER: Privatnu sednicu, molim.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Govorili ste malo pre o svom komandiru. Pitanje je: sećate li se u to vreme ko je bio komandant cele Gardijske brigade?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, normalno, normalno. Komandant... Oprostite, u koje vreme govorimo?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: O ovom vremenu Vukovara?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da. Komandant je bio ovde prisutan i... ja ga prepoznajem, naš... znači komandant Gardijske brigade je bio pukovnik Mile Mrkšić.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate koliko je dugo on bio komandant, odnosno, koliko ste dugo vi bili pod njegovom komandom kao komandanta brigade?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja se sjećam njegovog prvog dolaska. On je ranije bio kao mladi oficir u sastavu brigade, to su starije kolege pričale, pa je imao putešestvije jedno po jedinicama bivše JNA, ja ne znam te njegove detalje. I momenat njegovog dolaska u Gardijsku brigadu mi je svjež jer, spavao je u krugu današnjeg Belog dvora, gde je naša jedinica bila smeštena, i mi smo vrlo često igrali stoni tenis... Tačan datum i godinu verujte ne, ne znam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Ali u svakom slučaju ste jedan izvestan period vremena ga poznavali ga kao starešinu. Moje pitanje najkraće: Kako ga možete opisati kakav je on bio kao starešina i ...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... čovek?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da. Gospodin Mile Mrkšić je bio izuzetno ozbiljnog držanja oficir. Ja sam ga upoznao u popodnevnim časovima, ne znajući ni čin ni zvanje, ni, ni dužnost na koju dolazi. Spontano smo počeli da igramo stoni tenis i to igranje stonog tenisa se nastavilo... Mi smo dugi period igrali stoni tenis, ja mu nisam znao ni čin. On je dolazio u trenerci. Znao sam da spava tu gore. Kasnije su mi kolege pričale, ja mislim da je u to vreme bio... čini mi se da je bio potpukovnik, nisam siguran. Jedno vreme, čini mi se da je bio načelnik štaba. Izuzetno principijelan. Ozbiljnog odgovornog držanja. Pomalo spartanski vaspitan, prvenstveno prema sebi, a onda prema nama ostalima. Mi smo imali... ta jedinica za pratnje pokojnog Tita je imala jedan specifičan kodeks ponašanja. Mi smo imali strahovito veliku radnu disciplinu, ali u vojničkom smislu nismo bili neki ekstra vojnici. Kažem, imali smo izuzetnu radnu disciplinu. Dolaskom pukovnika Mrkšića, on je tu stvar digao na maksimalan nivo, tako da smo bili zaista jedna elita koja je... Uostalom, doživeli smo i priznanja od svetski priznatih ličnosti, koje su u to vreme dolazile. Kažem, ja sam učestvovao... ja sam možda manje i najmanje učestvovao, ja sam učestvovao u pratnji 43 šefa strane države. Ja ne znam da li je i jedan... redak je slučaj bio da smo prošli bez priznanja i pohvala određenih.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. A da li se možda sećate ko je neposredno pre pukovnika Mrkšića bio komandant te Garde?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je bio pukovnik Ćorić.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Sada bih prešao na ovu direktno drugu temu. To je od... vaš odlazak i odlazak vaše jedinice na vukovarsko područje. Da li se vi sećate, mada imamo o tome podatke, kada je to otprilike bilo, i gde ste iz Beograda najpre otišli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja govorim o maršovanju jedinice antiterorističkog sastava ovog voda starešina, 32. starešina i 45 vojnika tog antiterorističkog dela. Mi smo krenuli u sastavu celokupne kolone koja je... ja verujte ne znam tačan datum, 29., 28., tako nekako bilo je. Mi smo kod Šida, ta naša grupa se izdvojila i skrenula... prenoćili smo bili u nekom motelu... u šumi. Posle toga smo se priključili celokupnoj toj koloni, i nastavili pokret za Vukovar. Na putu do Vukovara, interesantno, već smo doživeli neko vatreno krštenje manjeg obima... kod Orolika, mesta Orolik. Tu...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Samo da vas tu prekinem, odnosno pitam...

TUŽILAC MOORE: Da li mogu na trenutak da prekinem mog uvaženog kolegu. Možda postoji mali problem sa prevodom. To se do sada već drugi put pojavljuje. Koliko smo mi shvatili, kada se reč prevede sa rečju "vod" na engleskom bi to zapravo trebalo da bude četa, a četa ima tri voda. Ne znam da li se možda tu može to da razjasni. Zamolio bih uvaženog kolegu.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Moore.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, gospodine Moore. Evo, pokušaćemo da razjasnimo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste razumeli ovo što...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... nije jasno gospodinu Mooreu. Dakle, kada govorimo o antiterorističkoj jedinici, objasnite da li je to vod, četa ili kakva je bila?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Antiteroristički vod starešinskog sastava, pa i vojničkog sastava, ja ne znam tačno brojeve i formacijske delove, ali naš vod je imao 32 starešina i znači, zvao se vod. Vojnički deo je imao 40... oko 40 i nešto vojnika. Ja ne znam tačno kako se on zvao. Da li vod? Mislim da se i on zvao vod. Te dve celine, te dve jedinice su činile jednu celinu koja se zvala četa.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Ako vas dobro razumem, dakle, četa je bila od voda profesionalnih aktivnih oficira koji ih je bilo oko tridesetak, kao što ste rekli i drugog voda vojnika...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... te jedinice, onih na odsluženju vojnog roka, koji su činili drugi vod, pa zajedno ovu antiterorističku četvu, je l' tako?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Gospodine Bisiću, da se samo na trenutak vratimo. Pomenuli ste kod mesta Oriolik, ovaj, vatreno krštenje. Kakav je to napad, kojih snaga, artiljerijski ili neki drugi? Najkraće što možete, kažite.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Kratko. Mesto se zove Orolik. To je na putu Tovarnik – Vukovar. Mi smo doživeli jedan minobacački napad, očito manje grupe hrvatske paravojske u to vreme i snajperska delovanja. Ja nisam ni primetio. Jedan kolega koji je sjedio kraj mene... kraj mene prošao snajperski metak... ispred mene prošao. Ja sam vozio kamion, pa sam bio sa leve strane, dum-dum metak je bio. I jedna intenzivnija minobacačka vatra. Mi smo u prvi mah stali... deo jedinice se organizovao i pružio otpor i zatim nastavili za Negoslavce, za Negoslavce - mesto sedam, osam kilometara pre Vukovara.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala gospodine Bisiću. Preći ću na jednu sasvim određenu temu i direktno na ono što interesuje Odbranu gospodina Mrkšića, a to

je sam dan pada Vukovara. Da li se sećate, koji se dan uzima kao dan pada Vukovara, i sećate li se tog dana, pa ću nastaviti sa pitanjima?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam po inerciji događanja čitao razna meni dostupna dokumenta, uglavnom novinarske izveštaje i tako dalje. Ja... Koliko mi je poznato, neko spominje i 19. Neko 18. Mi smo bili u tada popularno zvanom... u tom samom vrhu događanja, šiljku tih događanja i Vukovar je definitivno pao 18... 18. novembra.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Hoćete li mi reći onog što se vi sećate 18. novembra? Najpre ako se sećate jutarnjih časova 18. novembra...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: ...šta ste vi radili i šta se događalo?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: ...Da. Taj naš sastav, znači od 32 starešina koji je krenuo, je bio neprekidno od 2. oktobra, od momenta kada smo ušli u grad, neprekidno znači bili smo u napadnim borbenim dejstvima i bez obzira što su to bili momci izuzetno vrhunski psihofizički spremni, obučeni, dolazilo je normalno do oscilacija k'o i kod svih živih ljudskih bića, i do strahova i na kraju i do ranjavanja i osipanja te jedinice. Tako da smo mi finiš tih ratnih događanja vukovarskih, dočekali prilično oslabljeni. Mesta ranjenih starešina na dobrovoljnoj osnovi popunjavali su vojnici iz ovog voda što sam malo pre rekao, koji su dobrovoljno bili spremni da uđu u taj sastav. Pad Vukovara se nazirao i ranije, no međutim, sam taj dan, to jutro, ja ne mogu sa 100 postotnom verovatnoćom da situaciju opišem. Nekako... nekako smo... nismo, većina nas nije očekivala da će toga dana baš da padne. Negde oko prepodneva, jedna naša ozbiljnija akcija i druge akcije, to je tutnjalo sa svih strana, tako da više informacija prave nisu dolazile šta se događa, uglavnom je rečeno da je na pomolu predaja. Ubrzo posle toga... i da su spremni i čak i da je predaja u toku, i to njihovih elitnih jedinica, one sa prve linije Obrane koji su se deklarirali kao, barem tako su se deklarirali na radio stanicama, kao Paragini... kao Paragine Crvene beretke. Nešto malo unazada ako se vratimo na početak, ja sam imao... ne znam kako... znam u stvari kako, spontano su mi nadenuli Čaruga, pa je jedan od hrvatskih komandira specijalne jedinice u samom početku počeo da me poziva stanicom, pošto smo radili na simpleksnom kanalu, na stanicama, i mi smo ušli u tako manje razgovore, manjeg obima, koji su kasnije trajali sve duže, da bi na kraju po, po dva, tri puta tokom dana ja i on se čuli. Čak na kraju pričali o stvarima uobičajenim, normalnim – šta, šta je koji ručao, jeo i tako dalje, sa dosta obostranog uvažavanja. Ja sam njega zadnji puti čuo 15. na 16. u noć, to je bio Mladi Jastreb njihov... Mi smo na kraju počeli jedan drugom pričati poluistine. I 15. na 16. u noć smo se zadnji put čuli. 17. ujutro ja zovem: "Jastrebe, kakvo je stanje? Kako je kod tebe? Jeste li doručkovali, jeste li krenuli?" Nije se javljao. Meni je to bio signal. Ni 18. se nije čuo. Lično mi je bio signal da se nešto događa. No, mislim, to je potvrđeno i od strane komande i komandovanja da je grad predaje i da se prestane sa napadima i žestocim dejstvima, da, da su jedinice spremne za predaju. Potvrda... potvrda da, da su... sastavi, komandni sastavi da su spremni na predaju bila mi je i sledeća: Došao je načelnik štaba, pukovnik Panić, i naša dvojica momaka specijalaca su digla na Vodotoranj, razrušeni Vodotoranj, digla su zastavu, jugoslavensku zastavu. Mi smo tu zastavu jako teško našli, jer smo bili na teritoriji gde su Hrvati bili i jedva smo našli. Dugo, dugo vremena znam da je ta zastava

tražena i neko je uspeo da nađe i ovi momci su skinuli šahovnicu i stavili su jugoslavensku zastavu. Znam da je Panić pukovnik radio stanicom zabranjivao da se penju na Vodotoranj, jer je veliki rizik. Još su ostali pojedini džepovi uporišni, da snajperisti još pojedini deluju da ih ne likvidiraju. I jednog momenta se zavijorila jugoslavenska zastava na Vodotoranju. Ja sam se zatekao već u blizini kraja Vukovara, to je već pred Dunavom, pred hotelom "Dunav". Sećam se na mostu jedan momak, jedan... izvinjavam se, naš vojnik koji se ranio slučajno. Držao je pušku okrenutu prema nozi i slučajno je opalio stopalo. Ja sam ga odvezao u bolnicu, kada sam se vratio iz bolnice, tad je bilo potvrđeno... to je bilo već negde popodneveni časovi, već je bilo potvrđeno da je konačna predaja u toku.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Dakle, tu govorite, da opet budemo sigurni, o 18. novembru...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:1991. godine?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate nekog događaja u toku prepodneva ili podneva u samom centru Vukovara, gde ste se nalazili?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Sjećanja na prepodnevne događaje su mi prilično ovako maglovita. Ne znam hronološki šta se i kako događalo, ali popodne posle ranjavanja tog vojnika, kad sam se vratio, u svježem sjećanju mi je... pozvala me je jedna grupa naših, mojih kolega radio stanicom i govorili: "Čaruga, Čaruga, hitno, hitno" da dođem do hotela "Dunav" tamo. Tu smo... tu sam zatekao jednu grupu naših momaka i četvoricu zarobljenih hrvatskih vojnika ispred njih. I oni su, ovi moje kolege su rekli: "Evo" veli "vodi ih. Bio sam malo ljut jer su me prekinuli u jednom zadatku koji sam izvršavao u to vreme. (...) *(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...) Moja savest mi je nalagala da odem na mesto gde je situacija bila najteža. Tako sam ja sa drugim vojnicima evakuisao ljude iz skloništa, uglavnom veoma stare, stare žene i druge. Bilo je veoma teško evakuisati ih ... iz tih skloništa. Zato je taj vojnik pokušao da razvedri atmosferu rekavši: " Ti biraš samo babe od 90 godina i 90 kila", razumete. Mi smo dosta tih starih, nemoćnih izneli i vozili put "Velepromet"-a, gde je bila jedna ambulanta privremena. Za vreme od jednog vraćanja po tu starčad, oni su me zvali po ovu četvoricu. Ja kada sam video četiri zdrava: "Što me zovete za njih? Rešavajte na način drugačiji. Predajte ih ili već..." i tako dalje. No međutim... stavio sam ih u vozilo *Puch*. Jedan od njih, ja sam mislio da mu je... mozak viri. Njemu je... on nije imao kosu uopšte, bio je naboran ovaj deo, baš je naboran bio deo kose. Ja nisam, blizu sam njega stajao, ja nisam mogao razaznati da li su to... infekcija, ili je to mozak, da li je on ranjen. Stavili smo ih u *Pucha*, i vojnik je sedeo pozadi, taj, taj sa tim naborima na glavi je ležao dolje na *Puchu*. Jedan stari čovjek, stariji, izuzetno visok, korpulentan, izuzetno velikog nosa, sjećam se tog dela, sjeo je suprotno od vojnika i njego sin je sjeo do njega. I ovaj jedan niži nabijen, tako snažan momak, dug...tako srednje dugačke kose kovrdžve, sjeo je do mene. Ja sam mu rekao da.... nisam ga terao da obara glavu, nismo ih pretresali... da se drži za ručke, u pitanju je vozilo *Puch* GV9, ceradni, da se drži ručicama... da se drži rukama za ručke i

da glavu drži uspravno, da ne mrda glavom levo i desno. U međuvremenu, naše jedinice su zatekle dosta raznih stvari, pa između ostalog zatekli su i uniforme, crne uniforme Paraginih crnokošuljaša, pa se deo naših oficira počeo presvlačiti u, u te uniforme, tako da je tu došlo do zabune...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja vas... Samo izvinite, trenutak. Najpre, najpre vas molim da još sporije govorite zbog prevođenja i da, ono što smo na početku govorili u pogledu pominjanja imena, da izbegnete. Malo pre ste, čini mi se, to učinili. I molim vas da nastavite, ali skoncentrišite se na ovo šta ste sa molim vas, ovim...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Hronologija...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... s ovim zarobljenim vojnicima uradili, gde ste ih odveli? Molim vas da to...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U gradu je počelo slavlje, počelo je... naši nisu... priključili se još i oni koji nisu bili u neposrednom dodiru, i ja sam na jednoj raskrsnici u samom gradu Vukovaru kod Paunića kapele, vidio jednog našeg vojnika... naši vojnici ti ispred ispred terorističkog voda imali su neobične šlemove. A i on je vidio *Pucha* i odande je potrčao onako razdragan da se pozdravi sa mnom. Ja sam u međuvremenu pitao ovog što je sedeo do mene, on mi je rekao ime, ja sam zaboravio kako se on zove. Ja sam se njemu predstavio ko sam i šta sam. Pitao sam ga odakle je. Rekao je doslovce da je rođen i godinu dana živeo u Vukovaru. Tu je ušut'o. Ja sam ga pitao: "I? I šta dalje, šta se dalje događalo?" Pa kaže: "Otišao sam u Nemačku, i posle sam se vratio da branim domovinu.", veli on. Ja sam njemu pružio ruku i čestitao mu, i rekao mu da je dobar ustaša. Čestitao mu u kolima. U međuvremenu smo naišli na tog vojnika. Vojnik je odande trčao razdragan. Vojniku je stvorila zabunu njegova crna uniforma, jer je mislio da je deo od naših momaka, pa se presvukao, a ja sam tome što je kod mene... taj vojnik je Musliman, nažalost, ja mu ne znam ime, znam mu nadimak, imao je ružan nadimak, zvali su ga Žvaljo. Ja sam molio vojsku i oficire da ga ne zovu tako, on je tako pristao da ga zovu i tako su ga zvali, vrlo simpatičan, hrabar momak. Ja sam rekao tome hrvatskom... tom Hrvatu: "Pozdravi ovoga borca". Pošto je vojnik odande trčao raširenih ruku, raširi ruke i ovaj Hrvat i njih dvojica se izljube tu. Ja sam... Posle me vojnik... čuda mi pravio. Mislio je da sam mu režirao jednu scenu koja je ružna. I odvezao sam ih u Negoslavce i predao u komandu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ta četiri zarobljena vojnika ste odvezli u Negoslavce i predali komandi?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Došli su oficiri. Čak ih dugo nisu ni vezali tamo. Nisu ih maltretirali, nikog... nisam ja video.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Posle toga ste se vratili ponovo u Vukovar?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

prevodioci: Molimo vas da ne govorite obojica istovremeno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I šta ste dalje radili?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Posle smo nastavili sa izvlačenjem tih nemoćnih. Čak sam skoro dobio, ja ne znam kojim putanjama je to došlo, jedan od snimaka. Neko je snimao. Ko je snimao – nemam pojma, jedan momenat kada se dovoze ti stari i nemoćni u... I negde pred sumrak, pozvao me komandir i rekao da dođem u gimnaziju. Mi smo došli... vojnik je bio u to vreme sa mnom u Puchu, došli smo u gimnaziju. Tu je deo ovih momaka što su bili naši iz sastava, starešinskog sastava je našao negde, uhvatio svinju i pripremili su svinju za pečenje na, kako mi to pečemo, na... ražnju, u holu gimnazije, koji je bio razrušen. Tu je bilo nas nekoliko. Među njima je bio komandir, i bila je... bila nas je jedna grupa, tako... možda petnaestak ukupno. Tako, ne, ne, ne, ne znam tačan broj. Dok je jedna grupa pekla svinju, nas je... druga grupa je obilazila... gimnazija je ogromna, škola gimnazije je ogromna zgrada, i začudilo nas je koliko smo našli... recimo, u jednoj ogromnoj prostoriji smo našli... puna ovako prostorija šlemova. U drugoj prostoriji smo našli obroka za preživljavanje. U jednoj prostoriji smo našli sećam ulja za jedenje, ulja, zejtina. I tad je meni komandir rekao. Kaže: "Čaruga, idemo zvat' komandanta Mrkšića da dođe među nas da mu nađemo dnevnik, je kaže "on je ovde učio gimnaziju". Ja taj podatak nisam znao. Jednostavno ta priča... "Da", veli "ovde je učio gimnaziju, idemo mu naći dnevnik da vidimo kakav je bio učenik". I zvao ga je. No, međutim, komandant Mrkšić, ne znam s kojim obrazloženjem, nije došao. Verovatno zauzetost, mislim... i nismo mi mogli naći dnevnik taj. Jedno tri sata ukupno traje pečenje praseta, te... svinjčeta. Znači, negde pred sam kraj pošto je svinjče bilo ispečeno, komandir je skočio i kaže: "Hitno idemo na Ovčaru". "Što na Ovčaru? Kako?" Kaže: "Ima nekih dojava da se tamo nešto događa". Ja sam skočio u prvog Pucha, on je sjeo sa mnom. Drugi momci su isto tako vrlo brzo posjedali u ostale Puchove. Mislim da je bilo četiri Pucha ukupno. I maksimalno što smo brže mogli došli smo u "Ovčaru". Znači, to je već bio sumrak, već je bio tako... to je jesenje doba. To je dan 18. novembar, ja sati ne znam kol'ko je imalo, ali je bilo prvi sumrak, onako, pao je. Došli smo na "Ovčaru", izleteli iz Puchova. Tu nas je sačekala vojna policija. Pošto mi celokupan sastav, ne iz nekih etničkih ili drugih pobuda nismo hteli da se brijamo, nego se nismo brijali iz razloga što smo stvarno imali minimalne uslove za higijenu. Mi se, mi se nismo mi presvukli 40 i nešto dana, tako da smo imali svi brade: i Hrvati i Srbi i... i deo tih Muslimana, svi Muslimani skoro, svi. Nijedan se od nas nije brijao. To nije bio neki protest protiv nečega, niti je bilo ideološko obeležje, nego tako, jednostavno, ja ne znam šta je. Za to nas je komandant nekoliko puta opominjao. Mi smo kazivali nije, nema ideološki predznak, nego tako.... Taj policajac... A nismo nosili činove. I taj komandir policije verovatno... okomio se na mene, verovatno je mislio, pošto sam ja imao belu bradu, jer sam bio, kažem, 38 godina sam imao, pa brada bila povelika, verovatno je mislio da sam i najstariji po činu, pa je prišao meni i kaže: "Nemojte molim vas, molim vas, nemojte ih dirati". Ja sam njega... u hodu rekao: "Makni se, kapetane". Kapetan, bio je kapetan po činu... On je ponovio. Za mnom je išao: "Molim vas" kaže "Naređeno je, iz Beograda je naređeno da se oni ne diraju". Ja se okrenuo njemu. Rekao sam da se makne. Uhvatio sam ga za rever od, od bluze i rekao: "Baciću te među njih". Kapetan se povukao i mi smo, celokupan sastav, ušli u hangar. Hangar je dosta dugačka prostorija. Na desnoj strani hangara su bila odškrinuta vrata, pomerljiva su vrata, čini mi se, ovako se pomeraju i nisu bila otvorena potpuno. Tu je stajalo upaljeno jedno vozilo, Pinzgauer sa upaljenim svetlima... svetlima... farovi su bili usmereni u jednu grupu zarobljenih Hrvata. Mi smo u žargonu rekli, znam da smo... neko je spominjao da su to naši, da su naši, ustaše. Tako smo ih zvali, oni su nas zvali... Kako

naši? Zato što su bili na našoj liniji odbrane, pa se povlačili, povlačili, otišli okolo i predali se redovnoj vojsci. Tu je bio zategnut jedan tanak, veoma tanak kanap, od kraja do kraja hangara. Oni su bili ovako sa desne strane u prostoru otprilike k'o, k'o ovaj deo ovde, tako toliko. Mi smo ušli unutra bez komande. Niko ništa nije tu komandovao. Mi smo spontano pustili puške, okrenuli ka zemlji dole, i u momentu kad' smo ušli, oni su se počeli grupisati, bežati tako u jednom pravcu. Mi smo polako išli. Stali u sredinu. Oni se razdvojili. Tu je nastao jedan tako levak. Sa leve strane od toga dela kako smo ušli, sa leve strane, bile su bale slame, veća količina slame. I tamo dalje par vojnika koji su bili naoružani, normalno. To... Kad smo došli u sredinu, kada su se oni razdvojili, iz te mase se izdvojio jedan veoma visok momak, predstavio se kao Veliki Džo i... prvo, svi su bili u civilu, svi su bili u civilu i svi su... gotovo svi su bili glatko izbrijani. Ja se ne sećam da sam vidio i jednog neobrijanog, i uglavnom u farmericama. Taj se predstavio kao Veliki Džo i rekao jednom našem starešini, Memiću Azisu, Musliman on je, kaže: "Molim vas", čak strogim tonom je rekao, "Molim vas, ja zahtevam da se sa nama ponašate u skladu sa Ženevskom konvencijom (Geneve Convention relating to the Treatment of Prisoners of War)". Pošto je bio visok, a Memić je nizak momak tako, on se sagnuo, pa gotovo mu se uneo u lice, Memiću. Memić ga je gledao, gledao, šut'o i samo je rekao na kraju: "Marš!". On se vratio u tu masu i... u međuvremenu, jedan od naših kolega doterao je elektro-agregat. Neko mu je naredio iz komande da se objekat osvetli. Doterao je elektro-agregat i provukao je kabal kroz prozor i razdelni ormar za struju je padao tako da je jedno pola metra od tog kanapa u delu gde su ti bili zarobljeni Hrvati. I ovaj momak, taj, mislim da je zastavnik taj, struju što je spajao je... nije hteo da pređe... nije smeo da pređe ispod tog kanapa, nego se nagnuo i spajao je žicu. Ja mu dignem kanap: "Pređi tamo, spoji to normalno". Kad je on spojio struju normalno, bilo je par svetala neonskih od ranije, koja su ostala da svetle i prostorija se bila osvetlila. Ne prostorija, ceo hangar se osvetlio. Tako se videlo mnogo dobro. Većina naših... deo naših momaka je već izašao vani. Ja sam ostao ovako pred kraj i gledao bez nekih motiva. Ja znam da prepoznat' neću nikoga. Među njima sam primetio jednoga... izuzetno su bili ovako momci fizički očito, vidljivo je bilo da su spremni. Među njima je bio jedan koji po mom nekom viđenju, očito zalutao u tu sredinu. I ja sam njega pozvao da izađe vani. A ono stalno izlaze neki drugi, pa rekoh: "Ti izađi, ti", bio je puniji, deblji je bio. I na kraju on izađe. Ja mu dignem kanap. On izađe kod mene. Ja mu pružim ruku, upoznam se, predstavim se ko sam. On mi je rekao da se zove Jura. Reko: "Jura, odakle si?", kaže... on je bio paralisiran od straha. Kaže: "Iz Zagreba". Ja njega potapšem po ramenu. Kažem: "Što si se tako stisnuo? Vi ste Zagrepčani poznati kao hrabri borci. Što si se stisnuo tako?" Nisam ga udario, nego ga drugarski potapšao. A on kaže meni... doslovce mi je rekao ovako, kaže: "Ja se nisam boril", to je hrvatska terminologija "ja sam sim dopelal kamion", da je tu dovezao kamion, da su ga tu uhvatili, dali mu pušku i rekli: "Jura, ti se buš boril". Kaže: "Ja se nisam borio". Ja sam ga zamolio da ne laže. Pitao sam ga jel' ima kakvih problema. On je rekao da nema. Ja sam drugi put pitao: "Imaš kakvih problema?". Kaže: "Ja bih trebao da mokrim", da oprosti Sud časni na prostoti. Ja sam, bez namere da ga vređam, pitao ga hoće li tu ili vani, a vani su bili kukuruzi. Odmah kako smo ušli, tu su bili baš kukuruzi su bili. I on je zadržtao. On je verovatno se bojao da ću ga likvidirati. Ja sam rekao: "Slobodno, izjasni se, gde želiš da mokriš? Hoćeš tu ili u kukuruze?" I on je šut'o. Nije se izjašnjavao. Ja sam rekao: "Mokri tu". On se malo pomakao napred, s oprostjenjem, mokrio je na one bale slame. Ja sam u nekom momentu sjetio se da on meni može

napraviti tu, u grču tako, on meni može da napravi nevolju. Ja njemu nisam napravio, ali sam se uplašio ja. Ja sam se sada uplašio da on meni može da napravi nevolju jer njih vojnici nisu dobro pretresli, to je sigurno. I ja sam, s oprostjenjem, nadvirio se da vidim šta on radi toliko dugo i video ispod njegovih farmerica crnu podtrenerku, koju su te crne, pododela, su nosili svi Paragini... svi pripadnici Paragine vojske. I ja sam shvatio da je on, u stvari rasni profesionalac, i onda mi je proradio neki gnev i negde pred kraj ja sam rekao: "Stop", prekinuo ga, digao mu kanap, vratio ga nazad, vojnički pozdravio i izašao i ja iz hangara, izašli smo iz hangara i tu se priča u hangaru završava. A mi smo sa tog hangara... ja, verujte mi, ne znam gde smo... otišli smo... završili smo sa tim... sa tom svinjom. Tu noć gde sam spav'o, verujte mi, ja ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ: Nisam želeo da prekidam svedoka. Mislim da je pogrešno prevedena rečenica na stranici 18, redovi 4 i 5, kada opisuje dijalog sa tim kapetanom...

SUDIJA PARKER: Reč "ne" je izostavljena.

ADVOKAT LUKIĆ: Tačno.

SUDIJA PARKER: Da. Čekao sam da ja to pomenem. U 5. redu on je rekao da je iz Beograda došlo naređenje da ti ljudi ne smeju da budu dirani. Reč "ne" nije bila u transkriptu. Hvala, gospodine Lukiću.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala. Hvala i sa moje strane, jer zaista ne mogu da istovremeno pratim i vaš transkript.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Zato vas i molim da veoma polako odgovarate, da ne bi došlo do grešaka u prevođenju. Dakle, mislim da ste dosta opširno o ovom pričali, a onda ste na kraju ovo ubrzali da nije najbolje bilo razumljivo, jer ste spomenuli i ovo prase, dakle, spomenuli ste verovatno povratak u Vukovar. Ja ću se vratiti nazad. Dakle, kada ste izašli iz hangara, da li ste i svi vi koji ste i došli tako...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... tako i otišli...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... ili je već možda... sačekajte trenutak... ili je neko ranije otišao? Dakle, da li ste i kao grupa došli i kao grupa zajedno otišli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Da, da. Kao cjelina. Grupa koja je, sastav koji je došao, taj celokupan sastav se i vratio nazad.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pomenuli ste i tog kapetana s kojim ste imali dijalog. Možete li da opišite kakvu je uniformu on nosio? Ako je nešto karakteristično čega se sećate?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Bili su markantni novi beli opasači i futrole policijskih oznaka. Baš novi očito, sveži, vidi se. Tu je u blizini bio Pincgauer, pa po sjeni tog osvijetljenja, to nije bilo neko jarko svjetlo ali nije bila ni tama. I nosio je uniformu, nosio je uniformu... mi smo uniforme dosta mjenjali, bila je ona polučojana uniforma, ne ona stara čojana, nego ona na prelazu, što smo imali šarenu uniformu. Nije imao šarenu uniformu specijalca. Niži je rastom bio, momak tako...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Pomenuli ste da je tu bilo i naoružanih vojnika koji su čuvali tu grupu. A moje pitanje je: da li ste primetili neke druge, bilo teritorijalce ili drugu vrstu naoružanih ili nenaoružanih ljudi?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U hangaru, oko hangara? Nikoga mi videli nismo. Na putu do tamo, ne do "Ovčare" i do, do... sretali smo vozila, možda par vozila. Ne mogu da decidirano tvrdim da nismo sreli vozilo, da nismo sreli... Ali ljudi, ljudi nismo videli, nikoga u okolini, osim tog sastava, te vojne policije koja je u jednoj pravilnoj formaciji čuvala objekat hangara.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Moje pitanje je bilo, dakle, da li ste videli neka druga lica ispred hangara ili eventualno u hangaru?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste tom prilikom, bilo iz razgovara, bilo iz priča tih ljudi koji su bili u hangaru ili od ovih koji su čuvali, možda čuli - odakle su ti zarobljenici? Da li je bilo nekih reči o tome?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Figurisala je cifra od 86. Neko je rekao. Ko je rekao, ja ne znam. Meni je to ostalo u sjećanju, taj broj 86, i da su to pripadnici Paraginih specijalnih jedinica.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se pominjalo iz kog dela grada Vukovara su dovedeni ili zarobljeni? Da li ste nešto tako čuli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Oni su došli... oni su se... Po priči komandira, oni su se povukli... Oni su bili na pravcu našeg dejstva. Povukli su se od nas preko Mitnice i predali mladim vojnicima. Otud' i ona naša konstatacija, neko je proneo glas, kaže: "To su naši", to su naši na neki... pod navodnicima.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: To ste dakle, čuli tom prilikom i čini mi se da ste rekli od komandira, misleći na svog komandira ili komandira...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa mislim... Ja sam s njime najviše komunicirao. Ja ne... ne mogu da budem decidan sad da li je neki od komandira odeljenja, ali ali, mislim da je od njega, mislim da je, da je... Ja sam s' njime najviše komunicirao i najviše smo zajedno proveli.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Sad kažite mi, kažete da ste isto tako kako ste i došli, organizovano, pominjali ste, čini mi se, četiri vozila Pincgauer, da ste se na isti

nalin i vratili u Vukovar. Da li ste tada pri povratku, pri polasku sa "Ovčare", još nešto karakteristično videli ili čuli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ništa posebno. Kada smo došli pred gimnaziju, našli smo... okretali smo se komandir i ja smo se, okretali na jednoj neeksplozivnoj od mino... od haubice granati. To smo videli nas dvojica. Okretali vozilo tu na... baš na njoj. Od stvari koje su nas prodrmale, to je, to je taj detalj ovako... Mislim drugo ništa što bi iskakalo van nekih uobičajenih... mislim, uobičajenih.. u to vreme nije bilo uobičajenih... to je bilo vreme... kolapsa grada, vreme razrušenog grada, vreme mrtvih, ranjenih, tako da... ne mogu reći ja da je to normalno, ali to je bila slika svakodnevice koja...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, vi se sećate tog detalja kada ste se već vratili u Vukovar. Moje pitanje se odnosi na malo ranije kada ste krenuli sa "Ovčare" i direktno ću vas pitati da li ste tada čuli, u tom trenutku, dok ste se nalazili još u rejonu "Ovčare", neku pucnjavu?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Nešto posebno naglašeno - ne. Odjekivalo je u daljinama tutnjava okolo ali nešto ovako, nešto što bi pobudilo neku... što bi posebno iritiralo negde u blizini, ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Ako sam dobro razumeo, vi ste se vratili na ono isto mesto odakle ste i pošli, tu gde se peklo to prase ili svinja, kako ste objasnili. Jeste li tu ostali, večerali, i šta ste dalje radili?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tu smo mi ostali dosta, do pozne noći, do kasno smo mi tu ostali. Tu smo mi jeli to meso, prepričavali dogodovštine, sedeli. Ja sam insistirao da se izvrši pregled tih tunela dole koji, koji... lavirinta, tunela, koji su ispod. Većina je bila za to da su bezopasni. Te večeri, te noći, ništa posebno nije imalo... Bili smo u gotovosti spremni za, za delovanje, ali nije bilo nikakvih....

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kažite mi, kada ste na početku govorili nešto o samim tim dešavanjima u Vukovaru, i čini mi se nekom ranjavanju, pominjali ste snajperiste. Da li je suprotna strana, hrvatska strana imala...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: O, da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... značajan broj snajperista i da li je to bio poseban problem?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da, da, da, da. Da, oni su, oni su, oni su snajperskim delovanjem najviše... gotovo najviše nam nanosili nevolja u, naročito u završnici. Ja se sjećam – čuvena Zelena ulica, to su čak snimili i novinari iz *Sky Newsa*. Meni je žao što ja ne znam potpuno ime tog čoveka, ja mislim da je on gospodin, da je gospodin iz Holandije, gospodin Lynden i ekipa koja je... prevodilac je bio gospodin Srđan Kusovac iz Slobodne radio Evrope (Radio Free Europe). Njih je nama poslala komanda. I oni su sa nama proveli, ne znam, da li dva dana ili tri noći ili tri dana i dve noći. Proveli su dosta sa nama, i bilo im je dozvoljeno gotovo sve da snimaju. Ne gotovo, nego je bilo dozvoljeno sve da snime što žele. Izuzetno su hrabri bili i izuzetno išli na prvu liniju. Čak je taj snimatelj... ja sam ga molio, ja sam ga lično molio, skinuo mu moj pancir, išao je u rusinsku crkvu, ja sam ga molio kao brata: "Ne idi tamo, tamo je... strahovita su dejstva". Ja sam skinuo moj pancir i dao mu. Gospodin Lynden me je znao

dobro, jer dosta je proveo sa mnom i s komandrom. Taj snimatelj je bacio pancir. Nije hteo da uzme pancir, otišao u rusinsku crkvu. Nakon nepunih deset minuta ranio ga je snajper sa hrvatske strane. Mislim da je tom čoveku izvađen bubreg na VMA, na Vojno-medicinskoj akademiji. Ja sam ga posle pomogao iznet'. Vozio ga je jedan, jedan od vojnika, od naših momaka vozio ga je u... u Negoslavce u bolnicu. A gospodin Lynden, šef tog tima i ja... mi smo nekako po inerciji, ja smatram, se sprijateljili. Nismo se sprijateljili, nego, nego su... mene je zadivila njegova hrabrost kako on ide bez pancira. A bio je visok čovek i pretrčavao je tu Zelenu ulicu koja je bila pod stalnom snajperskom paljbom, i onda sam ja, sam niži rastom od njega molio ga: "Lynden, davaj da te zaštitim". Tako smo nas dvojica paralelno pretrčavali dnevno po, po, po 10 puta s jedne na drugu stranu... ne po deset, ali po nekoliko puta s jednu stranu na drugu stranu ulice. I nikada nije hteo uzet' pancir. Tu smo imali dosta žrtava na toj ulici i primera... dosta stravičnih.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. To je bilo moje pitanje o snajperima. Njih očigledno 18. više nije bilo, ali da li se niste bojali mina? Da li je bilo miniranih područja i da li ste imali tih problema?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste. Jeste, jeste, jeste. Mnogo. Mina je bilo mnogo. Bili su ti minski džepovi, koji su nam naneli dosta nevolja i... Bude prostor gde nema ništa, pa onda kad... jedna kuća koja... u kojoj je gotovo sve minirano.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kažite mi ovo. Detaljno ste opisivali ovaj odlazak i boravak na "Ovčari". Da li ste posle tog dana, dakle, govorili ste o 18., da li ste do kraja vašeg boravka u Vukovaru, vi lično išli ponovo na "Ovčaru"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne, više ne. Više... pa nismo imali... više nas... ja ne i, i, i... sastav taj, taj, taj preostali deo sastava – ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, vi lično niste. A da li vam je poznato da je vaša jedinica ili delovi vaše jedinice ili vaš komandir možda išao ili ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da nije išao nijedan... Više verujem da nisu išli nego da jesu. Ali ne mogu 100 posto to...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate do kog datuma ste vi bili u Vukovaru?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Sjećam se. Sjećam se da smo toga dana tražili razrešenje, ili sutradan možda, situacije, šta dalje, grad je pao, šta dalje. Mi smo u, u fizičkom kolapsu, iscrpljeni i... Ja sam često vozio komandira na konsultacije, prijem zadataka u komandu u Negoslavce. I on mi je baš rekao, kaže: "Komandant ide najverovatnije da primi sledeći zadatak". Nije bio decidan o vremenu kad ide, ali kaže: "Ne može sada da konkretizuje do kada ćemo boraviti ovde. Ide da primi u Beograd zadatak, pa po povratku ćemo znati... te detalje". Mi smo se vratili 24. novembra.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kažite mi, po vašem znanju, da li je, da li znate, da li je pukovnik Mrkšić ikada iz Negoslavaca dolazio u sam Vukovar do kraja vašeg boravka tamo?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja pukovnika Mrkšića sam vrlo malo vidio tamo. Ja sam u Negoslavce dolazio. Ja sam Negoslavce dolazio mnogo ranije i mnogo... A u Vukovar on ušao nije. Ja mislim da nije ušao nikako. Bio je načelnik štaba sa njegovim BOV-om, dolazio par puta. Dolazile su starešine komande. Ja Mrkšića pukovnika nisam vidio. Ja sam bio na prostoru od kasarne sa tim... zastavnikom Hrvatom. Posle... posle prvih 12 dana... najviše smo imali žrtava u pozadini. Mi smo se i čudili odakle takva naopaka situacija da u prvim borbenim redovima manje žrtava a u pozadini više. I onda mi je komandir rekao... molio me je da pređem u sastav, da pomognem tom kolegi, po činu zastavnika, u pozadini. On je Hrvat. I tako da smo se mi mnogo kretali upravo u toj zoni u kojoj se ulazi u Vukovar iz pravca Negoslavaca i... gotovo dnevno znali ko ulazi, ko izlazi, koliko ranjenih izađe. Ja pukovnika Mrkšića nisam vidio.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Govorim "pukovnik", on tada nije bio pukovnik, oprostite.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ali ste rekli da su drugi oficiri i spomenuste načelnika štaba. Da li ste mislili na načelnika štaba Gardijske brigade...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... potpukovnika Panića, ili nekog drugog?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, pred sam kraj, pred sam kraj u jednom momentu... pred... finiš je bio. On je došao u kasarnu. Tu mi je čak dao svoga BOV-a, svoje borbeno oklopno vozilo, nismo imali u čemu da odvezemo opremu, municiju, i dao mi je on svoje, svoje vozilo i svog vozača. Naši, naši... naša vozila i naša posada je bila je već... imali smo dva vozila, bili su vojnici ranjeni. Jedan je bio Hrvat iz Bosne, ranjen je od snajpera ispod očiju toga dana, i nije hteo da ide u bolnicu. I insistirali smo nas nekoliko, i na silu ga strpali i odvezli u bolnicu i nismo imali vozilo. Panić... tako znam da je Panić dolazio. I dao nam je vozilo jedno i vozača, s kojim smo kasnije imali neprilika, zaglavio se i tako dalje, ali to je bilo pred sam kraj. I jednom je došao peša... peške da nas obiđe u večernjim časovima - jedan deo ovako, koji je bio ovako izvučen iz prve linije borbe, koji se odmarao. I gospodin... gospodina Šljivančanina, njega sam viđao u nekoliko navrata.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Kažite mi, kada ste malo pre pomenuli da je jedan vojnik, Hrvat, rodom iz Bosne, ranjen, da li je to bio vaš vojnik...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... dakle vojnik, ili onaj vojnik hrvatske strane?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Taj vojnik je bio član posade... na BOV-u, na mitraljezu je rukovao i prilikom dostave hrane jedinicama na prvoj borbenoj liniji, ja sam bio u tom BOV-u, pogodio ga je snajperski metak. Dum-dum je metak bio i njega su sitni, mali parčići.... ja sam pogledao ga odozdo, on je bio iznad mene visočije, njemu curi krv ispod očiju. Ja sam ga svuk'o, uvukao sam ga unutra, na silu sam ga uvuk'o, istresli smo hranu tu, i ja sam naredio tom vojniku koji vozi da hitno se vrati nazad. Kasarna je bila u zoni, relevantno bezbednoj, i ovoga smo momka stavili u PUCH-a. Nije hteo da ide, nije hteo da ide u ambulantu. Na silu smo ga strpali i odvezli u Negoslavce.

Kasnije sam čuo da su njemu tolike povrede bile da su mu jedva oči spasili na VMA, dosta osetljive...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Govorili ste, kada ste objašnjavali šta... čega se sećate da se odigralo 18. da ste vozilom u jednom trenutku odvezli ovu četvoricu zarobljenih u Negoslavce. Moje pitanje je: da li ste i pre toga odlazili takođe vozilom u Negoslavce, i ako jeste - u kojim prilikama?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja ne sam... ta me ljubav, mislim ljubav, to me na neki način i odvelo u sastav te jedinice. Ja sam s tim... sa većinom tih momaka, a naročito s komandrom bio u izuzetno dobrim, drugarskim odnosima. Ne privatno, mi nismo imali aranžmane nikakve vrste, ali u izuzetno ovako korektnim, sportskim, finim odnosima i na... osjećaji su me nagonili i oni su me molili da uđem... da idem sa njima nazad u, u Vukovar. I tako sam i krenuo. Ja nisam bio hrabar borac, ali događalo se da smo nekako bili, što bi rekli u matematici, komplementarni... pa i komandir. Svi ljudi koji su realni, koji nisu pod uticajem raznih sedativa i tako dalje, lažu ako ne kažu – nema straha. Svi smo mi doživljavali strahove, stresove, lične drame, razmišljanja i tako dalje, i... to oscilira. Nekad nekoga uhvati. Ja sam nastavio druženje sa komandrom i verovao je u mene, ja napustio ga ne bih i nisam ga napustio, nit' on mene. I tako smo odlazili kada je na referisanja odlazio i na prijem zadataka u Negoslavce. Tamo, tamo je bilo najkritičnije kretati se. Grad, grad je relativno mali, izuzetno žestoka dejstva su bila i velika je, veliki je rizik bio svaki pokret. Mi smo stekli nekakvo uzajamno poverenje jedan prema drugom, tako da je on uzim'o mene da idem sa njim na te zadatke.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako vas dobro razumem, vi ste ga vozili iz Vukovara u Negoslavce, kažete, na referisanje?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je znači, po onome što vi znate, vaš komandir bio na sastancima svih oficira koji je držan jednom dnevno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da, bio je, bio je u komandi, u komandi... bila je komanda Gardijske brigade te Operativne grupe Jug, čiji je komandant bio pukovnik Mrkšić i širi sastav komande. Zavisi od njihovih... Ja nisam ulazio unutra u momentima kada su sjednice ili ti sastanci trajali. Ja sam bio... imao sam.... jedno dva puta ušao onako al', bio ispred ili tu negde u okolini.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pošto ste vi vozili vašeg komandira, da li znate, da li je on svakog dana išao, ili je bilo dana i kada je propuštao ta referisanja?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Nije, nije se išlo svakog dana. Nije, nije. Ja, ja ne znam kako se uputio... mislim da je iš'o po pozivu, ili ako je imalo nešto. On je imao otvoren... on je imao kod pukovnika Mrkšića i on je uopšte, kod svih pripadnika komande, on je imao otvoren pristup.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Dakle, vaš odgovor je da nije svakog dana, a da ne znate da li je to po dogovoru, po pozivu ili na drugi način, je l' tako da razumem vaš odgovor?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, ja mislim da bi bilo vreme za našu prvu pauzu sada.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, da li ste na kraju ili blizu kraju?

ADVOKAT DOMAZET: Sasvim pri kraju, vaše... časni Sude.

SUDIJA PARKER: U redu. Hvala vam. Sada ćemo da napravimo pauzu. Potrebno je da se izvrše redigovanja, tako da ćemo da nastavimo sa radom u 11.00 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Da gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Bisiću, u toku vaših odgovora pomenuli ste u jednom trenutku i Ženevsku konvenciju (Geneva Convention). Da li ste u toku obuke, ili u toku ovih delovanja bili upoznati i da li možete nešto o tome da mi kažete, o primeni Ženevske konvencije, vas kako pripadnika ove jedinice?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa da. Normalno je da svaki profesionalni vojnik biva, ne samo upoznat, nego je u krajnjoj obavezi da sprovodi odredbe Ženevske konvencije u svom postupanju, u svom ponašanju. Shodno tome, i mi smo imali takvu vrstu, normalno, obaveze i zadatka. Pored toga što smo sa njezinim odredbama davno upoznati, još za vreme školovanja, kasnije službovanja, za vreme događanja u Vukovaru čak smo smatrali i... da, da je čak i previše puta cirkulisala jedna cedulja tako, blok jedan tako ma... manjeg formata. Ja mislim u tri navrata da smo dobijali. U samim Negoslavcima pre polaska u Vukovar i u samom Vukovaru u dva navrata je... to stizalo do nas. Čak smo, čini mi se, da smo jedne prilike bili obavezni i da potpišemo, da potpišemo neki spisak da smo upoznati.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada govorite o tome i pokazujete rukom, dakle, da li mogu da zaključim da je to bila neka kao brošura o pravilima po osnovu Ženevske konvencije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Da. Upravo u formi, u formi brošure. Tako, može se reći u formi manje brošure.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. I tu... to je ta brošura koju ste čak, kažete, ne jedanput nego koliko vam se čini, čak tri puta u toku tog boravka dobijali. Je li tako?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, tačno. Tako je, tako je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam gospodine Bisiću na vašim odgovorima.

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, ja nemam dalja pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Domazet.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, ja nemam pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Boroviću. Gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Takođe časni Sude, nemamo pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Moore, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Bisiću, ja imam par pitanja za vas. Rekli ste nam da se sećate broja 86, odnosno broja ljudi koji su bili na "Ovčari", zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, neko je, neko je po mom nekom maglovitom sećanju spomenuo cifru od broja... oko broja 86.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: S obzirom da ste bili u hangaru, da li možemo da kažemo da bi broj ljudi koje ste videli u hangaru odgovarao toj cifri?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa to se prostom rekonstrukcijom može ustanoviti. To je prostor nešto, nešto širi od ovog našeg prostora, i dubina je k'o do ovog prozora. Pun je ljudi bio. Uglavnom pun. Otprilike, toj cifri odgovara.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Cifri ljudi u hangaru?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Ljudi u hangaru.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste upotreбили reč "komandir" za gospodina čije ime ne možete sada da pomenete, i želeo bih da vam postavim nekoliko pitanja u vezi sa njim. On je poznat kao 001- u redu? Zvaćemo ga 001 ili vaš komandir. Da li vam je to jasno? Dakle, nećemo da pominjemo njegovo ime.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ako dozvolite, ja bih... recimo, višeg nivoa komandira. Bio je komandir grupe od osmorice i komandir o kome... Da, pretpostavljam. Da, tako je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako bismo znali tačno o kome govorimo, zatražiću da pređemo na zatvorenu sednicu, pa ćemo tada da pomenemo njegovo ime i onda ćemo kasnije o njemu da govorimo kao o komandiru. Da li se slažete?

SUDIJA PARKER: Molim privatnu sednicu.

SVEDOK BISIĆ: Da.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste na samom početku rekli za svog komandira da je on bio izuzetno sposoban oficir. Zašto ste ga tako opisali? I koje su to njegove karakteristike na osnovu kojih ste zaključili da je on izuzetno sposoban?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa prvenstveno... je to osoba izuzetno visokih psihofizičkih sposobnosti koje znatno odskakuju od proseka. Drugo, izuzetno moralnih... Drugo, izuzetno moralnih, u to vreme, osobina koje su ga krasile u raznim prilikama, u raznim, na raznim zadacima gde smo učestvovali. Mi smo u ono doba mirnog stanja intenzivno bili na zadacima. To nije viđenje samo moje, to je viđenje koje je ne preovladavalo, koje je bilo gotovo jed... jednoglasno u celokupnom sastavu te jedinice. To nije bilo strahopoštovanje, nego zaista je... tako... tako bilo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li sam u pravu ako kažem da je on jedan čestit čovek?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da je on inteligentan čovek?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa svi smo mi inteligentni ili manje – više, verujem u to. Ja koeficijent inteligencije mog prijatelja ne znam, ali očito vispren je momak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam na komplimentu za sve nas. A da li biste rekli da je on jedan obazriv čovek? Da je bio obazriv oficir?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da mogu da kažem da ste se vi i on dobro slagali. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Izuzetno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I takođe mislim da mogu da kažem da ste ga pratili u Bosnu, mislim dva puta, i da ste išli po članove bilo vaše, bilo njegove porodice? Da li sam u pravu?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam izvore podataka, ali ste u pravu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I možemo da kažemo da je to bio jedan veoma opasan put. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I zajedno ste otišli. Da li možemo da kažemo da je on zapravo bio čovek koji je bio spreman da rizikuje vlastiti život za svoje vojnike i podoficire?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa da. Pa ja sam jedan od tih koji sam upravo tu ljubav vratio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I ponovo, mada se ovo drugima ne čini toliko važnim, mislim da je on bio veoma dobar sportista i da je bio poznat u to vreme kao dobar sportista?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da. Mi smo... kada je o sportu riječ vrhunski, gotovo vrhunski u tome delu. U vojnom višeboju ja mislim da njegovi rekordi još uvek nisu oboreni. Ne, mislim, nego sigurno nisu oboreni. I važi u kuloarima i mlađih sportista i starijih... u to vrijeme cijela JNA je imala vrhunske sportiste, koji su učestvovali na takmičenjima. On je bio, ja mislim, tri godine zaredom armijski prvak u vojnom višeboju, jednoj od najtežih disciplina u...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam na tome. Hteo bih da procitam definiciju šta je zadatak antiterorističkog voda. To je na stranici transkripta 10.076. Molim vas da to saslušate i kažete mi da li se slažete sa tim? Pitanje je bilo sledeće: "Koja je funkcija antiterorističkog voda?" Odgovor: "Antiteroristički vod je svakodnevno imao obuku, vežbe za antiterorističku borbu. Takođe je pružao obezbeđenje i pratnju visoko rangiranih vojnih zvaničnika, kao i obezbeđenje zgrada od strateške važnosti. Ova svakodnevna obuka je bila veoma intenzivna. Vežbali smo određene situacije u kojima bismo mogli da se nađemo tokom antiterorističke borbe. To je obuhvatalo vežbe poput oslobađanja talaca iz statičnih ili vozila u pokretu i neke druge specifične oblike obuke, poput gađanja, obuke i korišćenja različite vrste naoružanja kao i neke druge vrste opreme, poput elektronske opreme". Dakle, to je definicija koju smo dobili, mada je to veoma dugačka definicija, recite mi da li u tome ima bilo čega sa čime se vi ne slažete?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa u opštem pogledu, okvirno gledano, to je u okvirima toga.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I... Upotrebiću jednu otrcanu frazu ono što je zapravo u suštini, suština onoga što ste vi govorili o gardijcima je da su oni jednostavno bili najbolji među najboljima. Da li se slažete?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa jeste, metode selekcije su tako, tako činjene da su prirodno otpadali mladići, momci koji su postizali slabije rezultate, išli su u druge jedinice. Ovaj deo je jednim selektivnim prilazom izrastao, izrastao u, u, u piramidu... vrh piramide gardijske jedinice, koji je bio upravo taj antiteroristički taj vod i dobrim dijelom ta jedinica za... automobilska jedinica koja je vršila obezbeđenje. Ali antiteroristički vod je bio sinonim za... vrh kvaliteta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Prihvatam da antiteroristička četa ili jedinica je u stvari bila elita Garde. Da li se slažete sa tim? Dakle, to su bili najbolji vojnici.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A vaš komandir je bio jedan od najboljih među njima?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da. Ne jedan, nego najbolji. Ne jedan od najboljih, nego najbolji. Tu su, tu su vladali fer, sportski odnosi tu, i on sam da je osjetio trenutke

slabosti ili nesposobnosti, on bi komandu ustupio drugima. To je, to je takav duh koji je preovladavao. A on je bio tipičan reprezentant toga duha. To je čisto spartanski, čisto ferplej jedan odnos, pored vojničkog.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jedno od zaduženja koja ste verovatno imali, jeste upravo kao što sam bio pomenuo, oslobađanje talaca. Vi ste prošli specifičnu obuku za to, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada se radi o situaciji sa taocima, ja bih rekao da postoje dva glavna uslova. Prvi je ono što bih ja nazvao strpljenje ili priprema, a drugi je odlučna akcija. Da li se slažete sa tim? Ja ne kažem da je to nešto što je apsolutno tako, ali kao dva opšta načela?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste. Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja bih sada da se osvrnem na jednu situaciju u kojoj ste se vi našli, a to je da je postojala informacija da je... da je jedna grupa dobrovoljaca Teritorijalne odbrane odbila da se bori i da su bili na putu iz Vukovara za Negoslavce i ja tvrdim da ste vi i vaš komandir i još neki drugi otišli da ih presretnete. Da li se sećate te situacije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Bilo je više takvih slučajeva. Ne znam na koji konkretno...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da vidimo da li mogu da vam pomognem. To su pripadnici Teritorijalne odbrane, između Negoslavaca i Vukovara. Mislim da su išli ka Srbiji. Vi ste bili vozač. Bila su dva vozila marke Jeep. Mislim da je tu bio jedan gospodin po imenu Siniković, i nisu im dozvolili da ponesu oružje...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Izvinite?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tamo su bila dva džipa, tu je bio vaš komandir, dva džipa. Vi ste zaustavili te dobrovoljce Teritorijalne odbrane i našli ste se u situaciji gde ste vi bili odlučni ali pravedni, a vaš komandir je oduzeo oružje od pripadnika Teritorijalne odbrane i pustio ih da odu.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ako dozvolite časni Sude, ta situacija je malo šira. Komandir se bavio opštim komandirskim pitanjima. Mi dole na mikro... mikro događanjima. Pošto naš sastav, kako je bio ranije starešina na dobrovoljnoj osnovi ulazili vojnici, tu se zatekla situacija da je bilo nekoliko Muslimana vojnika. Između ostalog, vojnik Fazlić i vojnik Ibrahimović. Ovaj Ibrahimović je bio ovako momak slobodnih ponašanja, a Fazlić je bio momak, ovako, pesnička duša, nežna duša. I mene je čudilo da on tako hrabrosti ima da funkcioniše u tako teškim uslovima. I ja sam tom vojniku obratio pažnju posebno. Čak je njemu istekao rok za služenje.... vreme... trebalo je da ide kući. Komandant je naglasio da se taj vojnik pusti kući. Vojnik nije hteo da ide kući. Ne, neće da ide. I sad problem. Kaže: (...) *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...) "Reši ti, ti si s njima, i kriv si za ovu situaciju." Ja sam razgovarao sa par mojih momaka i od njih saznao da oni nisu razgovarali sa svojim porodicama o tome. Stavio sam ih u kola poveo u komandu da se jave roditeljima. Ovaj Ibrahimović se javio prvi. Tu je razgovor kratko

trajao, dosta nabijen emocijama i priča se završila. Kad se javio Fazlić, to je bila drama. To je majka plakala, to je, to je tuga. I on pita... pita mene da li sme majci da kaže gde je. Ja kažem... ja kažem: "Reci", reci". I on je majci rekao da je Vukovaru, i tek tada ona... skoro je nesvestica počela 'vata', i on je njoj rekao da joj može, da mu može poslat' paket. U toj priči on je naveo šta da pošalje, i završio se razgovor i majka prilično se ohrabrila. I mi smo se vraćali s njima u Vukovar i tad smo mi sreli te... sa nama je prišao, da... sa nama je u povratku prišao komandir, i ovaj momak kojeg ste spomenuli, i tad smo sreli tu grupu koja je bežala, bežala. Ja sam insistir'o da se vojnici predstave, ovi – da kaže ime i prezime i šta je po nacionalnosti. Vojnik mi je... vojnik je rekao šta je. Pitao sam ovoga drugoga i ponudio sam im rešenje da idu sa njima: "Evo, ovi idu za Beograd, izvolite sa njima ili tamo napred". Vojnici su bez dileme nastavili napred. Deo tih pripadnika te jedinice je počeo da uskače kod nas u vozila i hteo da ide sa nama. Mi nismo dali. Tad je komandir oduzeo, tačno, oružje i poslao ih je... poslao ih je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste imali tu sreću da ste sa Balkana a ja sam iz Irske. Obojica puno govorimo. Možemo li da samo pokušamo da moja pitanja budu kratka a molim vas da i vaši odgovori budu kratki. Možemo li da probamo?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: To je moja obaveza.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li možemo... Hvala na tome. Da li, međutim, možemo da kažemo da vaša jedinica korišćena u hitnim situacijama?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tako da ukoliko dođe do neke napetosti, pogoršanja, vaša je jedinica išla da razreši taj problem. Zar nije tako?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tako da dok ste se vi odmarali u Vukovaru i okretali svinju na ražnju, vaš komandir je tada rekao: "Moramo da odemo na "Ovčaru"?" Da li se sećate da ste nam o tome govorili?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Normalno, jesam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo bih da se sada osvrnemo na to, ako mi dozvolite. Jer, rekli ste da je skočio na noge. Da li ste time hteli da kažete da je to bilo nešto hitno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Nego mi smo inače, i u svim drugim situacijama... tu nije bilo pratećih pitanja. Kad on krene, kaže: "Idemo tu" - to je bilo tako....

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Hitno je bilo... znamo signal, dva puta je dlanom... to je bilo urgentno. U slučajevima kada je stvarno dramatično hitno, on je... dva puta dlanom tapne, i to je momenat kad stvarno je urgentno hitno. Ono drugo su... poluhitno možda.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Videću da li to funkcioniše u vaspitanju moje dece kada dva puta udarim dlanovima. U redu? Ali evo da se osvrnemo na ovu situaciju. Rekli ste da se tada širila neka glasina da se nešto događa na "Ovčari", da se o tome govorilo. To ste nam rekli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Gospodine tužioče, oprostite, nije on nas udarao dva puta dlanom. Vi kažete: "Videću da li funkcioniše moje dete da udarim dva puta dlanom", ja sam tako u prevodu dobio. Ja sam govorio o hitnosti, kad idemo hitno, urgentno, onda je znao ponekada.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu. Očigledno moja greška. Moje neshvatanje. Ali kada je on govorio o "Ovčari", rekao je da se tamo nešto događa?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Doslovce je rekao: "Izgleda da tamo, da se tamo nešto događa", tako nešto u tom, u tom smislu otprilike.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, ali u kom smislu, šta se događalo na "Ovčari"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da se događa. Pojam neodređen, da se događa, razumete. Da li je neko napadnut, da li je neko... ništa konkretno nije rekao, nego....

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je nagoveštavao da se nešto loše događa?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa uz svu želju da budem iskren, ne mogu sada da, da, da procjenim kakve su namere bile te njegove konstatacije. Jednostavno, vojnički kratko rečeno, ima, ima indicija da se nešto događa. I krenuli smo da vidimo šta je. Da li je to upad neke grupe koja se povlači, kojih je dosta bilo. Više je asocijalo na to, jer tako je bilo tih pojedinačnih, koji su lutali i koji su pravili prilično velike zločine, koji su... nisu se hteli predat', a pravili su prilično velike nevolje nama, našim vojnicima. Bilo je tu slučajeva raznih, tako da na konkretno nismo imali ništa veoma specifično.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A onda, na šta mislite kada kažete "Proširile su se glasine"? "Proširile su se glasine da se nešto događa"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: (...) *(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* (...) Nije bilo ništa posebno. Rekao je: "Pokret! - Kuda? - Na "Ovčaru". Rekao je: "Ima nekih indicija da tamo se nešto događa". Bez pitanja, bez suvišnih pitanja, skočili smo, posedali u vozila i krenuli put... put "Ovčare".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, hoću da se zadržim na tome. "Proširio se glas".

To ste rekli u svom svedočenju, i sad vas pitam za taj izraz "proširile su se glasine". Da li to znači da se to proširilo naokolo da se nešto događa?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ma nije to bilo ništa, u toj fazi ništa alarmantno. Jednostavno, naredba je da se ide na "Ovčaru" i da se vidi šta se, šta se zbiva tamo. U tom stilu je to tako....

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu onda, krenimo dalje u to vreme. Dakle, otišli ste na "Ovčaru" i ništa se ne događa, kako ste rekli. Zar niste svom komandiru tada rekli: "Zašto su nas doveli ovde na "Ovčaru", a ovde se ništa ne događa? Dragi moj komandiru, protraćili smo naše vreme. O čemu su bile te glasine?"

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa tu se neosporno nešto događalo po našem viđenju. Odjedanput, posle znači izlaska iz borbenih dejstava, dogodilo se to da smo videli na, na jednom mestu jednu veliku grupu. Do tada to nismo imali prilike da vidimo, predatih vojnika suprotne strane ili već šta su bili, ja ne znam. Samim tim se može da podvede pod odrednicu da se to već nešto dogodilo... Mi smo, kažem, tu boravili neki period i događaje sam ispričao, hronologiju kako je teklo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ja vas pitam - vi ste otišli tamo. Apsolutno ništa se nije događalo, kako vi kažete, a ja vas pitam da li ste pitali svog veoma dobrog prijatelja: "Oko čega je uopšte bila sva ta gužva? Zašto smo došli ovamo? Ovde se ne događa ništa neuobičajeno?"

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Iskreno govoreći, naše čuđenje i naša analiza se svodila na to, zašto se nama nisu predali, kada su bili blizu nas, da su ipak učinili jedan neobičan potez i otišli daleko, daleko dužim putem i predali se mladim redovnim vojnicima. To je preovlađivalo tako, tako... ta razmišljanja.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu. Sada ću tome da pridem sa druge strane. Da li ste se vi borili na području Mitnice?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Mi nismo zahvatali Mitnicu. Možda u završnici. Nešto... nešto mali ugao, ali ja, ja ne znam tačno geografski Mitnica će počinje tačno u kojoj ulici, ali... ne, na području Mitnice ne. Onog centralnog dela ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali u to vreme ste znali za Mitnicu, da se radi o jednom jakom uporištu Hrvata?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I da li vi hoćete da kažete da je ta grupa od 86 ljudi bila sa Mitnice?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Znae kako, kod pametnih komandira dinamika je sastavni deo pobeđe i poraza. Da li je to grupa sa Mitnice ili ne, ja vam hoću reći, prvi dan upada sam čuo glas Mladog Jastreba kada je zvao Velikog Jastreba, Dedakovića i slao... i molio ga da pošalje Mungose, jer mi nismo obična vojska. Tako da su te grupe gibale se u priličnoj meri, sa raznih terena na... i oni su pod pseudonimom Mungose - smatrali specijalce Paraginih jedinica.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali, da li vi kažete da je ta grupa bila sa Mitnice? Da li ste pitali, na primer?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne znam odakle je bila grupa ta, gde je, gde je borbeno dejstvovala. Oni su se preko Mitnice, znači odstupili su od nas navodno, od našeg pravca, preko Mitnice prešli i predali se vojnicima. Tako su došli do "Ovčare".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da se vratimo na to što vi znate. Vi niste pitali odakle je došla ta grupa. Vi samo pretpostavljate. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa pit'o od nas niko nije. Grupe su se, kažem, ponovo gibale, kretale po, po...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Da li vi znate - ko je bio najpoznatiji oficir na Mitnici? Da li znate njegovo ime? Pilip Karaula?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne Karula, nego Karaula. Za njega sam čuo, ali ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Dakle, znali ste za njegovo ime 18. novembra. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: To ime sam čuo na radio stanicama ranije. Nisam ga upoznao sam. Nikad ga upoznao nisam. Na stanicama sam čuo ime? Na radio uređajima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, bilo vam je poznato ime Pilipa Karaule 18. novembra? Da ili ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Nije mi nešto figurisalo posebno, verujte mi. U podsvjesti je bilo poznato, ali tog dana... tog dana nešto posebno ne, zaista.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, u toj grupi nije bio niko ko je nastupio kao komandant, u toj grupi hrvatskih zarobljenika nije bio nijedan čovek koji je bio njihov komandant? Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Barem ja što sam vidio, nijedan se tako nije deklarirao. Izaš'o je ovaj iz te grupe i predstavio se, rekao sam, kao Veliki Džo. I...on je održao tu kratku besjedu. I ovaj što sam ga ja izveo, on je bio očito redovan borac.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali moje pitanje je vrlo jednostavno. Dok ste vi bili tamo, niko nije istupio i rekao da je on komandant tih hrvatskih snaga. To je tačno, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: To je prostor mali i pretpostavljam da je tako nešto bilo - da bi video. Ja video nisam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Sada bih hteo da se pozabavim ovim svetlima kojima je bio osvetljen hangar. Pretpostavljam da su ta svetla bila uperena u hangar zato što je napolju bio mrak, je li tako?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Rani sumrak je bio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, bio je rani sumrak kada ste primili poziv, zar ne? Ali kada ste došli, zar nije već bio mrak?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa dobro, može se reći. To je deset minuta, otprilike petnaest je to trajalo od našeg odlaska do stizanja. To je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I oni su svi bili u civilnoj odeći?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da budem kategoričan svi, ali ja nisam video nijednog u uniformi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Od zarobljenika?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Ali videli ste uniforme JNA oko hangara i u samom hangaru. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bi bilo tačno da se kaže da niste videli nikoga ko pravi spiskove ljudi u to vreme. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Nisam obraćao dovoljnu pažnju na levu stranu hangara. Da li je neko nešto beležio, nisam to zapazio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada ste nam opisivali da je onaj čovek bio paralizovan od straha, šta ste mislili time da kažete? Uporebili ste taj izraz "paralizovan od straha" u vezi sa jednim od njih. Kažite nam njegove simptome?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Meni je... Ja sam sa iskrenim pobudama njega pozvao iz te mase, razumete. Video sam, video sam da on na neki način tu je zalutao. Osjetio sam da je zalutao. I, on kad je izaš'o, on je jednostavno gledao ne u mene, nego kroz mene. On je, on je... Meni je tog čoveka bilo ekstra tog momenta žao. Ja sam... na njegovom licu, očima, tijelu... on je bio sav u grču, razumete, i moja pitanja su išla u pravcu da ja njega malo uravnotežim, da, da, da dođe k' sebi. Tako sam ga pitao odakle je, i tako... Zaista razgovori spontani i iskrena, iskrena pitanja su bila da li ima ikakvih problema. I ponavljao sam sve dok nije rekao. I ja kažem: "Zar je to problem, to problem?" "Samo je to problem". To je, to je... On se verovatno prepao zašto ja njega jedinog izvodim. Verovatno je on... I ostali su bili onako, delimično uplašeni ali on je bio - totala. Verovatno bojao se od... ne, ne... nesretnog ishoda, da ću, ko zna šta ću mu napraviti i tako. Pretpostavljam to da je bilo u pitanju. Ja...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kaže se da se strah može namirisati. Da li se slažete sa tim?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa miris...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR:... ne bih rekao kao organsko čulo, nego... nego, vidi se taj grč kod čoveka koji, koji je, koji je paralizirajući gotovo. Znae, on stoji, on, on je... vidi se, kako da ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste se složili kad ste ušli u taj hangar da ste to osetili kod tih zarobljenika?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, videlo se. Pazite, ja sam jednog momenta rekao da....

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR:... da su to na neki način naši ljudi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne govorimo o našim ljudima. Govorimo da se osetio taj strah. Da li biste se složili sa tim?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa kako ne. Svjesni su bili svoje pozicije. Predati su, čekaju ishod rešenja... K'o i svaki normalan čovek u krajnjoj neizvjesnosti čeka, znate.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Mislim da bi moglo da se kaže da je vaša baza bila u Negoslavicima i mislim da je takođe tačno da je u Negoslavicima bilo devet džipova? Da li je to tačno ili ne? Otprilike broj?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Osam džipova.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Izvinjavam se. Sada bih da se pozabavimo sledećim pitanjem. Vi ste bili vozač. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I kao vozač vrlo često ste morali da prevozite visoke oficire ili štabne oficire tamo gde su trebali da idu. Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Za vreme ratnih... vukovarskih dešavanja ili, ili o koji period, o kom periodu je riječ?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam što ste mi ukazali da je moje pitanje bilo neprecizno. Prvo ćemo da se pozabavimo mirnodopskim vremenom, a onda ratnim vremenom. Da li može tako? U vreme mira dok ste bili u Gardi u Beogradu, da li je tačno da ste ponekad, možda i češće razvozili oficire u svom vozilu? Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Mi smo... Ta jedinica je učestvovala u pratnjama, rekao sam, stranih predjednika država i vlada primarno. Zatim u obezbeđenjima ministara odbrana stranih zemalja koji su dolazili u prijateljske posjete bivšoj Jugoslaviji, na teritoriji cele Jugoslavije i stranih...grupe stranih vojnih izaslanika kad' idu na grupna putovanja po Jugoslaviji. Pojedinačno visoke vojne oficire retko smo vozili. Bilo je slučajeva da su se vozili, ali su bili izuzetno retki slučajevi... u mirnom stanju. Pratili smo saveznog sekretara za narodnu odbranu, to je u stvari... ministra Odbrane, i eventualno načelnika Generalšaba ili eventualno lica na... ali izuzetno retko.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste se složili sa mnom da u jedinici kao što je Gardijska jedinica, čovek iz očiglednog razloga tačno zna koji su oficiri u toj jedinici?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Priroda posla je bila dosta konspirativna, tako da... mi smo vizuelno se možda znali ali neke druge detalje... nismo se baš zanimali ni mi za druge sastave jedinica, niti drugi sastavi jedinica da su ulazili u strukturu naših poslova.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih hteo da se fokusiramo samo na Gardijsku jedinicu. Da li mogu da tvrdim da ste znali te oficire koji su bili u Gardijskoj jedinici ili su pridodati toj jedinici i da ste obično znali i njihova imena? Da li biste se složili sa tim?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Na tom nivou da, da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada ćemo da pređemo na ratno vreme. Da li bi moglo da se kaže kada ste stigli u Negoslavce i da kažem u pozadinu Negoslavaca, da ste viđali povremeno te oficire ili neredovno? Je li tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, sretao sam. Sretali smo se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ćete se složiti sa mnom da ste znali za oficira Vukašinića, da ste znali ko je on?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, poznavo sam gospodina Vukašinića Ljubišu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Recite nam nešto o gospodinu Vukašiniću, šta ste znali o njemu dok ste bili u Vukovaru?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Vukašinića sam znao pre Vukovara. Znao sam ga kao oficira pripadnika Gardijske brigade, zaduženog za poslove... jednog od referenata, kako se to zvalo ili već, ja ne znam, za poslove bezbjednosti. Neke intime i neke detalje... nisam, nisam poznavao. Dosta, ovako, otvoren čovek, oficir koji je komunikativan, koji je prilično ovako uvažavan od, od, od dobrog dela... u tom delu sam znao ga.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pretpostavljam da je i vaš komandir znao Vukašinića?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Po logici stvari, mor'o bi da zna. Ne bi... ne... nema...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. A da li vam je poznata osoba po imenu Karanfilov?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zbog toga što je on bio povezan sa tim. Šta ste znali o Karanfilovu?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Tako, bio je isto jedan od pripadnika tog odeljenja, kako se to zvalo, bezbednosti, jedan od referenata, i bio je u komandi u Negoslavicima. I moj dolazak ovih, ova četvoricu što sam doveo kad... tu mi se i rodila ideja da im odvedem tu četvoricu da na kraju završe rat, da vide žive primerke kako su obučeni i tako dalje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A zašto ste organu bezbednosti dovodili ratne zarobljenike? Molim vas da mi to objasnite? Ja ne... potrebno mi je da mi to razjasnite?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa nisam ni imao drugo mesto gde da ih vodim. To je bila moja komanda, naša komanda. Cjenio sam da su, da je to jedino prikladno mesto da ih predam nadležnim starešinama. I tako smo, u stvari... to je bio jedinstven slučaj takav. Mi nismo imali takve slučajeve. Ja barem ne znam da smo imali takvih slučajeva.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi ikada bili u vojnoj policiji?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I ja mislim da je tačno da ti oficiri organa bezbednosti mogu da izdaju naređenja vojnim policajcima, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam mali vojnik, ali na toj mikro lokaciji znam dobro liniju komandovanja. Linija komandovanja ide vojničkom hijerarhijom a koliko ja znam, organ bezbednosti daje stručna uputsva. A meni naređuje, formalno gledano, komandant i komandir. Ja sam, na primer, komandir najniže jedinice vojne policije. I dođe jedan od organa, tih organa. On... Ja ne znam, ali mislim da je takva putanja bila da on stručno rukovodi i stručno daje predloge, a ovaj meni, moj komandir, izdaje konkretan posao, zadatak. Nije bilo uobičajeno baš da se te linije preskaču.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ponekad bi do toga došlo, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa sad mogu upast' u sopstvenu zamku. Možda neka sugestija u nekom tehničkom detalju, govorimo o mirnom stanju, o mirnodopskom stanju, kad se radile tehnike pratnje, kada se radilo obezbeđenje, kad se... tog časa nema tu komandanta. Na primer, zatekne se neko od organa bezbednosti, on je, on je na neki način lice odgovorno za određeni deo poslova. U toj varijanti bi se moglo reći da je ponekad dolazilo. Ali u nekim krupnim odlukama, ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne, naravno da ne. Ali kada je do toga došlo, vi ste kao poslušan vojnik izvršili to?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Normalno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. A sada bih hteo da se osvrnem na nekoliko manjih tema. Vaš komandir...

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, samo da nešto proverim u svojim beleškama.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih želeo da govorimo o vašem komandiru, a vi znate o kome govorim i možemo brzo sa tim da završimo. Mislim da možemo da kažemo da su u jednom trenutku, mislim da je to bilo u Negoslavicima, gde je 20 ili 30 podoficira i oficira reklo da odbijaju ili su nevoljni da se bore? To je tačno, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U srpskoj terminologiji "odbijaju" i "nevoljni" su dva pojma. Nevoljni je blaga forma, i otprilike tako je bilo. A "odbijaju", za "odbijaju" je kazna rigorozna. Mi nismo obijali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa onda ćemo da se držimo reči "nevoljni"? Da li se slažete?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Svakako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li onda da kažemo da u Negoslavicima je došlo do toga da je 20 do 30 podoficira i oficira izjavilo da su nevoljni da se bore. Da li možete, molim vas, da nam kažete nešto o tome? Šta se desilo?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa šta se događalo? Događalo se to da je relativno mali broj profesionalnih, pravih vojnika bio u prvoj borbenoj liniji, a ukupno brojno stanje je bilo poprilično, tako da... je nekoliko, u nekoliko navrata kretalo se u napade. Napade su predvodili ti, tako zvani šareni, to je ta specijalna jedinica, a podrška koja nam je trebala da prilazi sa leđa, bila je sve manja i sve ređa. I onda smo mi jednog momenta reagovali, tražili da se to malo reorganizuje. To je jedna dimenzija. Drugo, mi posle... ja se ne sećam tačnog datuma kada je to bilo, a to je bilo, to je tačno. Mi se nismo uopšte presvukli, recimo. Nama naša komanda nije bila omogućila da se presvučemo. I došlo je do reakcije, prirodne reakcije, jer smo tražili da idemo da se kupamo, da se okupamo. Prvi zahtev je bio... nije bilo "nevoljno", nego, bilo je, iskreno govoreći, tražili smo da idemo da se okupamo. I oni su na naše reagovanje nas izvukli, povukli nas iz borbenih dejstava. Dovedi su drugu jedinicu koja nas je smjenila i došli smo u Negoslavce. Šta se tu dogodilo? Tu se dogodio jedan psihološki fenomen. Verovatno bi stručnjak rastumačio, za nas teško, mi od traženog nismo hteli da idemo da se kupamo, nego smo u

tu sobu iz koje smo krenuli, jednostavno polegali i iscrpljeni više od, od mnogo čega i tako, meditirali jednostavno... I onda je komanda reagovala otprilike u stilu – tražili ste kupanje, nećete kupanje, šta... Tako da je tu došlo do malo... odnosa, neću reći zategnutih, ali malo do nesporazuma koji su vrlo brzo izgladeni i... mi smo se vratili nazad.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nije da ja kritikujem. Ja ne kažem da su ljudi bili kukavice. Ja samo jednostavno hoću da kažem da je došlo do jednog sastanka u Negoslavcima, gde su oficiri i podoficiri rekli da su nevoljni da se bore. Sada, da li ja mogu vama da kažem sledeće: zar nije tačno da ste imali više oficire koji su došli da vas nagovore da se vratite?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Tu u Negoslavcima?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da. Da, da... Nisu uspeali u nagovoru oni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zar nije i Šljivančanin došao da razgovara sa vama?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja uz svu želju da budem maksimalno iskren, javerujte mi da ne mogu da se sjetim dal'je, dal' je tog momenta gospodin Šljivančanin bio sa nama... tada. Znam druge, ali za gospodina Šljivančanina ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada je reč o Mrkšiću, da li je on došao? Da li je došao Vasiljević?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da, General Vasiljević. I to su bili u stvari...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Oprostite, rekli ste "u stvari". Ja vas nisam prekinuo. Rekli ste: "Da, da, General Vasiljević. I to su bili u stvari..." Da li ste hteli još nešto da dodate?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, rekao sam da su general Vasiljević, kao... visoki vojni oficir, on je već tada, mislim, bio general, čovek od izuzetnog autoriteta u toj jedinici, i pukovnik Mile Mrkšić kao naš komandant, bili autoriteti koji su nas, neosporono, mogli pokrenuti. I mi smo posle jednog zahteva da se upražnjena mesta popune, ranjeni drugovi da se zamjene, dobrovoljno se javila jedna grupa vojnika, manja jedna grupa, jedno deset...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR:.. sedam, osam i vratili se. Na inicijativu komandira.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Idemo sada malo dalje, mislim vremenski gledano, mislim da je to bilo januara ili februara 1992. godine. Da li prihvatate kada kažem da je vaš komandir unapređen početkom 1992. godine?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: 1992. godine je godina našeg posrtanja i...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sam mislio na...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR:... nažalost, nekih kadrovskih događanja koja nama nisu bili ni s moralne, ni s vojničke tačke gledišta jasne. Tehnički, ja mislim da je bio unapređen, da. Da, da bio je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je za vas u to vreme bilo važno biti profesionalni vojnik?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Za mene lično? Da, da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste poznavali čoveka po imenu Arkan u to vreme?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nikada niste čuli za Arkana?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U to vreme... čuo jesam. Čulo se, ali nije nešto bilo zvučno ime i nešto, nešto da je... uživao neko strahopoštovanje u, u, u... barem u našim redovima, a i šire. Ja lično ne. Mi smo bili u... Znači, ja nisam bio u situaciji da pratim događaje iz štampe, iz, iz... televizije i ostalih medija, tako da sam bio i medijski izolovan. I verovatno je i to razlog da...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa zar nije tačno da je Arkan u to vreme imao reputaciju da je surov?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa mi smo okvirno čuli da su Arkanovi sa levog pravca, tamo od pravca Borova i Lušca, i tu se priče završavale. Po načinu dejstava, mi nismo ocenili da tu baš nešto žestoke borbe da se vode. Teško je to bit' sad, jer smo mi prilično udaljeni bili. To su dva suprotna kraja grada. Mi smo bili zaista na suprotnim krajevima grada, u odnosu na njega. I nikako se nismo sreli. Ja mislim u završnici zadnjeg dana da ja... ja lično nisam nijednog Arkanovog vidio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste ikada ili niste nikad čuli da su on i njegovi vojnici činili užase, odnosno ili da su činili neprimerene radnje? Nikada niste čuli za to?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Bojim se da ne izletimo iz vremenskog okvira. Ja ne mogu da opovrgnem da nisam čuo. A govorimo o vremenu, ako smo koncentrisani na događaj neposredno oko Vukovara i vukovarski, te 1991. godine, tada ne. Tada nisam čuo. Kasnije, normalno, čulo se za... priče razne i tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kakve su priče postojale i širile se o Arkanu i njegovim jedinicama? I molim vas, imajte na umu da ste izjavili da ćete govoriti istinu.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, u ime istine. Ja sam i bez razmišljanja prihvatio i došao ovde, i to mi je osnovni... moto. Ja konkretno, a dobar deo i naših pripadnika naše jedinice, mi nismo poštovali i uvažavali te jedinice tog profila k'o što su bili Arkanovi. Nismo se sretali, tako da priče na bazi kuloarskih nekih tema, ne bih da tumačim. Štampa je pisala, zavisi od ugla gledanja, razne stvari, tako da i to je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu. Neću da insistiram. Kada je reč o Teritorijalnoj odbrani, da li možemo da kažemo da su se u mnogim prilikama hrabro borile paravojne formacije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam malo sadejstvovao sa paravojnim formacijama. U našem sastavu su bili profesionalni pripadnici i...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što ja želim vama da predočim kada je reč o paravojnim formacijama jeste sledeće: bilo je među njima puno onih koji su se hrabro borili, ali su imali reputaciju da ne postoji jaka disciplina i da je potrebno da se bolje kontrolišu. Da li to prihvatate?

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Da li smem da prigovorim? Prvi put počinjemo sa ovom pričom, ali mislim da bi bilo fer da tužilac kaže šta on smatra pod paramilitarnim jedinicama, a šta svedok smatra pod TO. Mislim da, da ulazimo u jednu malo šakaljivu temu i da možda se neće razumeti. Lično mi se čini da ovako kako tužilac definiše paramilitarne jedinice, a da to ne kaže svedoku, da svedok neće znati šta on pod tim misli. To je teza Tužilaštva šta on smatra paramilitarne, a možda druga strana drugačije. Pa zato sam hteo samo da ne bude nekih nerazumevanja. Nisam želeo da prekinem mog kolegu, ali mislim da je ovo zaista shodno da se objasni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Čuli ste o čemu se radi. Dakle, ako govorimo o neregularnim jedinicama, dakle, oni su se hrabro borili, ali su imali disciplinskih problema. To je bila njihova tadašnja reputacija, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne. Mi smo u našoj zoni dejstava borbenih... neregularne jedinice nisu mogle da opstanu. Nešto što, što iskače iz profila organskog sastava Gardijske brigade, nije imalo dubljeg trajanja. To je... Mi jesmo imali par i verbalnih, možda i ovako okršaja sa njima, ali takvi su... Mi smo imali i u našim redovima par upada koji su došli sa idejom da pljačkaju, par momaka... baš da pljačkaju, koji su nakon par dana ekspeditovani pod hitno iz zone, iz zone borbenih dejstava. Tako da ja o tom delu... Možda što je sad hrabrost, sutra je kukavičluk, razumete, ili obrnuto, tako da... ne bih da, da... ne znam, ne znam na... Ako biste me pitali konkretno, ja sam mikro vojnik, ja sam mali vojnik dole i male stvari znam, konkretne stvari, zaista. To je već globalni deo, tako da...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa upravo je to ono što me interesuje. Da li možete molim vas, nešto da mi kažete o pljačkanju koje se tada vršilo?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Imovine, pljačkanje imovine? Pretpostavljam na to mislite, na uopšte pljačku, kako?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas, želeo bih da steknemo predstavu o problemima koje ste imali kada je reč o ovima kako god da ih nazovete, pripadnicima Teritorijalne odbrane ili paravojnih formacija. Vi ste pomenuli pljačkanje. I ja bih želeo da mi ukratko kažete kakve ste probleme tada imali. Vi ste nam rekli da su oni došli u vašu zonu odgovornosti. Ali oni to nisu smeli da urade, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao samo, da bilo ko da bi došao sa nekim namerama takve vrste, da nije imao plodno tlo u našoj zoni odgovornosti, tako da... To je doba intenzivnih borbenih dejstava, zaista paklenih borbenih dejstava, tako da... da je sva snaga i koncentracija usmerena na lično preživljavanje, na spašavanje druga, ljudstva oko sebe i krajnje iluzorno razmišljanje je o pljački. Razumete, ja... većina od nas je iskrenog razmišljanja kako da što časnije izvuče svoj goli život iz tog pakla. To je... ako je to pljačka, onda je... pljačka se svodila na to. Ja, ja tvrdim i potpisujem da je taj deo sastava... da je tako funkcionisao... Dozvolite, ako smatrate pljačku, bilo je pljačke. Ja nisam imao, recimo, odeće i u... ja konkretno sam pljačkao. Uđem u kuću, uđem u jednu od kuća, vidim zgodno složeni veš. Sve je, sve je porušeno, sve je srušeno, zgodno složeno veša, razumete, veša, baš veša. Ovo mučeno prljavo skinem, presvučem, obučem to čisto, tako nastavim dan, dva, pet dana. Tako u sledećoj kući skinem ovo, uzmem sledeće i otprilike tako. Ako je to....

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali mislim da vam je jasno da vas nisam pitao o tome da li ste menjali donji veš i slično. Ja vas pitam u vezi neregularnog ponašanja pripadnika Teritorijalne odbrane ili paravojnih formacija. Ja jednostavno kažem da su oni imali reputaciju u to vreme da su ponekad, istina, hrabri borci ali sa druge strane, da nisu bili disciplinovani. Da li je to tačno? To je bila njihova generalna reputacija, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine tužioče, ja vas izuzetno cenim ali me navodite na jednu besjedu. Ja ću biti iskren zbog časnog Suda, ja sam kasnije, posle Vukovara, nastavio svoj borbeni neki put i tako dalje i imao prilike da sretnem razne.... razne strukture, razne oblike vojski i tvrdim pred ovim časnim Sudom, tvrdim pred ovom javnošću da ne samo ja, ne samo ja, nego dobar deo, 99 posto mojih kolega, gde su bili, da se u njihovoj mikro zoni takve stvari nisu mogle dogoditi. Mi smo silne udare... U pravu ste možda kad kažete da su pojedini od njih inklinirali tome delu da nešto i, i, i zagrabi, ali u našim zonama... sigurno ne. Gde su bili dobar deo gardijskih oficira i podoficira kasnije, koji smo kasnije vraćeni nazad u...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Žao mi je što smo malo otišli od naše teme. Ja bih se vratio na Vukovar. Da li ste Vukašinića videli u Vukovaru?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U Vukovaru ne. Video sam ga u Negoslavcima. U Vukovaru, u gradu Vukovaru za vreme borbenih dejstava ne. Ja ga nisam vidio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste videli Karanfilova na području Vukovara, kako bih ja to nazvao?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Karanfilova sam vidio u danu kada je izvodio gospođu doktoru Vesnu Bosanac.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je to bilo pre ili posle vašeg puta za "Ovčaru"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne znam. Hronološki... znam da je bio uzbuđen, da je govorio da ide na... da treba da ide na taj specifičan zadatak, i tu se priča završila. Kasnije, kad smo se mi sreli u Beogradu, onda mi je pričao, onda me je podsjetio da je taj naš susret, posle tog susreta, da je usledio takva vrsta zadatka. Čak nisam ni znao o... tada o gospođi Vesni i njezinoj nevolji... ili volji, već kako je to bilo, ja ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da stavimo sada to u hronološki raspored. Mislim da je tako najbolje sagledavati stvari. Vi ste videli Karanfilova sa doktorkom Bosanac nakon što ste otišli na "Ovčaru"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ja mogu onda da vam sugerišem jednu do dve stvari? Vi kažete da ste otišli na "Ovčaru". Da li imate bilo kakvu evidenciju ili dokument u vezi vaše posete "Ovčari"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Gospodine tužioče. Oni koji vode dnevnik, oni obično idu negde iz prikrajka. Ja neću reći da sam bio u najžešćem delu, ali smo bili permanentno izloženi velikim opasnostima, tako da je koncentracija sva usmerena na to, kažem, na preživljavanje, na, na, na... da ne... svojim nekim nečinjenjem ne uvučem kolegu, druga u nevolju. I tu se mnoge stvari iscrpljuju, tako da verujete vi meni, ja vam govorim zaista iskreno, meni se neki, recimo, redosledi događanja totalno, red poteza, totalno istumbao. Što je bilo pre, delovalo mi je da je bilo kasnije. Kada me podsjetite neke kolege, ja prosto ne vjerujem da, da, da je to, recimo, bilo pre onog događaja tamo, razumete. Neke su mi stvari zaista ostale markantne. Par detalja mi je ostalo toliko slikovito u sjećanju da je, da je prosto neverovatno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li da vas pitam onda, kada su sa vama prvi put razgovarali gospodin Vasić ili gospodin Domazet? Kada je od vas prvi put zatraženo da svedočite na ovom Sudu?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam gospodina ovoga sinoć prvi put video, gospodina Domazeta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Mi znamo za to.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Gospodina Vasića sam vidio unazad, tako, možda pet, šest dana. Čini mi se dva dana smo se na brzinu videli kada mi je uzeo pasoš za viziranje i... i fotografije potrebne za vizu. Neko nevreme bilo baš. Na brzinu mi je uzeo tu fotografiju i... i... ja sam zatečen događajem. Ja sam... On je meni, ne on, nego mlad jedan gospodin Lakčević, on me je još ranije tako neformalno pitao, kaže: "Da li bi ti Stevane prihvatio da svjedočiš na događaje na okolnosti oko "Ovčare"? Rekoh: "Bih, u ime istine bih svjedočio. Ja ne želim da svjedočim ni u prilog ovoga ni onoga. Ja želim u prilog čistote, one zdrave istine". U onome dijelu, segmentu, gde sam ja učestvovao. Svodilo se tada na priču da ću ja dat' izjavu, pismenu izjavu na okolnosti i ta događanja, kad' sam s komandirovom išao i tako dalje. Kasnije se to... proširilo, kaže: "Možda ćeš svedočiti' video-linkom" da bi u zadnjih četiri, pet dana pitali me da li sam spreman da dođem u ovaj časni Sud i da tu priču ispričam ovde. Ja sam rekao: "Ja od istine bježat" nemam namjeru i ne želim. Gde treba ići, ići ću". To je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste da ste trebali da date pismenu izjavu. Da li ste napisali tu izjavu ili neke beleške po vašem sećanju pre nego što ste razgovarali sa advokatima?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam inače običaj da vodim zabeleške, i dnevnike, tako da nisam, nisam imao. Žao mi je možda što nisam imao na papir nekih nabacanih stvari. Bilo je tu momenata, segmenata dosta... bolnih, teških, potresnih. Ali s

vremenom se to zaboravlja, žao mi je, kažem, što nisam... Recimo, ja sam našao slučajno, sticajem okolnosti sam našao u Vukovaru, ja sam časnom Sudu rekao... Ja sam 1993. godine se vratio nazad u Vukovar, kao jedini pripadnik Gardijske jedinice, jer sam bio i u nekoj moralnoj obavezi. Ja sam rođen na tim krajevima tamo, u tim prostorima, i vratio sam se sa idejom da... Kakva mi je ideja bila? Ideja mi je bila da se deo ljudi obuči da se više ne događaju zla što... da se nikom više nevolja ne događa, razumete...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li mogu...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: I tada sam čuo podatak da se, recimo, na jednom mestu, a to je istinit podatak, verovatno... verovatno možda... ne znam da li je igde zabeležen da je, mislim da je komandir zna o tome detalju, ja mislim da je on meni čak to i sugerisao, da je tu u blizini jedan poginuo, jedan momak...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Izvinite, ja bih želeo da se vratimo na temu o kojoj smo govorili. Ja sam siguran da će vas gospodin Domazet pitati o 1993. godini, pa molim da se koncentrišemo na sledeću temu. Vi ste nam rekli da su vam se obratili da date iskaz. Vi niste napisali pismenu izjavu, ali da li ste vi potpisali pismenu izjavu koja je sačinjena? Dakle, vaš prikaz događaja?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U kom vremenu. Oprostite, u kom vremenu? U kom vremenu sam ja... da sam ja to potpisao?

ADVOKAT DOMAZET: Prigovor, časni Sude. Svedoku se sugeriše.... On je rekao da nikakvu izjavu nije davao i da ne postoji njegova izjava. Sada mu se sugeriše da je... da li je potpisao neku izjavu. Niti smo davali takvu izjavu da bi moglo da mu se na ovaj način sugeriše da je potpisao neku izjavu, jer zaista takva izjava ne postoji. I očigledno se zbunjuje svedok.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, mislim da nije bilo nikakvog osnova za zabunu.

SUDIJA PARKER: Molim vas, nastavite gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što ja sada pokušavam da razjasnim jeste sledeće: vi niste napisali izjavu pre nego što ste stupili u kontakt sa advokatima ili istražiocem. Kada ste tamo došli i kada ste počeli da pričate svoju priču... Vi ste nam rekli malo pre, mislim pre oko pet minuta, da ste ponekad, što je sasvim prirodno, bili zbunjeni u vezi nekih stvari i da je jednostavno neke stvari trebalo da se razjasne. Da li možete sada da nam kažete kako se to sve odvijalo?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Mislite na kontakte sa advokatima?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, izvolite molim vas.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Mene je pozv'o gospodin Lakčević i zamolio me da se sretnemo i porazgovaramo nešto. "Što da porazgovaramo?" Kaže: "Na okolnosti i događanja u Vukovaru i oko Vukovara za vreme te 1991. godine". Rekoh: "Sa radošću, doći ću". Ja nisam zano da li je gospodin Lakčević... čiji je advokat, da li je on advokat gospodina Mrkšića, da li je on advokat Tužilaštva. Ja zaista nisam znao o, o, o tome delu.

I mi smo se našli i on je meni... pitao je mene da li sam ja bio i... u kom sastavu bio, proveo i tako dalje. Ja sam mu izneo svoje te kratke generalije i rekao da sam bio tamo, da sam bio u Vukovaru. Nemam, nemam šta da krijem. Ja velim: "Ja sam bio vojnik" i... Nije on mene puno pit'o. Pit'o me je u kom sastavu, u kojoj jedinici sam proveo, kakva saznanja i viđenja imam o "Ovčari". Ja sam ispričao ovu priču o,o,o... o tom događaju, da znam taj, taj, taj detalj i kaže... ostalo je... mi smo se rastali. Ništa konkretno on meni nije rek'o u smislu obaveza mojih daljnjih. Da li bi ja, veli, tu priču potvrdio ako bi bilo potrebno?" "Bi", velim "bi", što da ne". I tu se priča završila, razumete.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Posle je on rekao, ako bude...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala, hvala. Oprostite. Ja se izvinjavam, nisam hteo da vas prekidam. Ali pretpostavljam da ako bi mu trebalo da bi vas kontaktirao?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Upravo tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Ono što bih želeo da znam jeste – oko kog dela vaše priče ste bili zbunjeni, oko čega je bilo neke zabune vezano za tu vašu priču?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja nisam znao tehnički šta će se dogodati po pitanju... kako će svedočenje teći. Da li ću, da li ću, znači, dat' pismenu izjavu i na taj način završiti svedočenje ili ću, što je isto bila ideja, kaže: "možda ako procjeni ekipa nadležna", ko, ja ne znam, da svedočim video linkom, a ova varijanta nije spominjana. Ja sam krajnje nesproman došao. Ja sam juče došao avionom, juče sam gospodina prvi put sreo, i tu se priča završava.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Samo da ponovim šta ste rekli ovom Sudu malo pre: "Dakle, da vam iskreno kažem, u glavi su mi neki hronološki detalji potpuno pobrkani. Mislim da su se neke stvari desile ranije, a neke kasnije. I kad me ljudi podsete na neke stvari, onda shvatim da je hronologija u mojoj glavi pogrešna". Ono što mene zanima: ko vas je podsećao na te neke stvari, kako bi vam pomogao da se bolje setite?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne gospodine tužioče, nije uopšte o temi ovoj, verujte mi, k'o čoveku. Radi se o čisto marginalnim stvarima, o stvarima, tako, s vremenom na vreme. Kod nas u Srbiji gotovo nema tih službi koje se bave postratnim, tim traumatskim stresom. I mi stresove rešavamo... nađemo sami, pa se uz priče istresamo jedan drugome, tako da... nismo mi neki...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne. Sada ću da ponovim ono što ste vi rekli: "Dakle, da vam pravo kažem, u glavi su mi neki hronološki detalji potpuno pobrkani. I kad me ljudi podsete na neke stvari, onda shvatim kako sam pogrešno hronološki poređao događaje u svojoj glavi". Dakle, ja vas samo pitam kod kojih delova postoji ta pobrkanost? Inače, zašto ste to onda rekli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: PA vi ste me vodili pitanjima i doveli do, do te faze. Ja govorim o nekim stvarima koje su možda nakon nekog vremena postale značajne,

razumete. Ja znam za događaje. Ali recimo, ne znam datum, ne znam... zaboravio sam ime čoveka, što je prirodno. Mislim da je to... to nije tumbanje, to je prirodna...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bi bilo fer da se kaže, apsolutno fer... Vaš komandir je ovde svedočio i po njegovom mišljenju je do slučaja na "Ovčari" došlo 20. novembra a ne 18. novembra. Da li biste prihvatili tu mogućnost?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Sigurno... 18. je siguran bio datum... iz više razloga. Evo kako. Prvo... Ne znam šta još tražite od mene? Čime da potkrijepim? Mi smo to, to... svinju, ili kako je nazvati, prase, ne u smislu da slavimo neke velike pobjede, razumete. To je jedna spontana reakcija jedne grupe koji su ostali živi i čitavi, da proslavimo kraj te više agonije, koja je, koja je trajala... koja je trajala tol'ko kol'ko je trajala. To je, recimo, jedan od detalja. Odlazak je usljedio neposredno prilikom pečenja tog', toga dela, razumete. Po završenom delu boravka na "Ovčari", vratili smo se: to smo pojeli, tu se družili.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali nemate ništa na šta možete da se oslonite što se tiče toga koji je to datum bio, osim ovog vašeg sećanja a od koga je prošlo već 15 godina, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa priznaćete da je to datum preloman u događanjima, ipak. To i 2. oktobar su datumi, i još neki su datumi koji, koji su ostali urezani duboko u pamćenju. 2. oktobar je dan upada, 12. kad smo imali dosta žrtava a 16. kad smo takođe imali dosta žrtava, kad su ginuli neki drugari i tako dalje, tako da su ti datumi ostali mi markantni, a 18. pogotovu iz razloga što je... To je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li onda da vam postavim ovo pitanje. Kažete da znate majora Vukašinića i da je logično i razumljivo da je i vaš komandir njega poznao. Kada ste otišli na "Ovčaru", nevezano kojeg je to datuma bilo, da li 18. ili 20. novembra, šta mislite, koliko dugo ste ostali na "Ovčari"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa bojim se vremensku odrednicu tačnu da ne mogu da odredim. To je bilo... oko sat vremena se vrtelo, tu negde, tako u ukupnom trajanju, sat, sat i nešto. To... tako....

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Dok ste bili tamo, da li ste videli majora Vukašinića?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja ne, ja ne. Ja njega poznajem i on je markantan i ja ga nisam video zaista. Ja od oficira sam video našeg komandira s kojim sam poš'o, video sam toga momka koji me je saček'o, tog policajca. Možda je bilo još od ovih drugih. Ja nisam zagledao u činove ostalima, ali mi, naš sastav i taj deo što je bio tamo... nit' unutra, nit' okolo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, vi Vukašinića nikada niste videli i nikada niste videli da je vaš komandir razgovarao sa Vukašinićem, to hoćete da kažete?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Moj komandir je... moj komandir je... on je ostao u prvoj polovini, odmah kad smo ušli, razumete. Mi smo ušli na ta odškrinuta vrata, tu do te prve zone je on bio. Ja njega dalje tamo nisam video. Komandir je moj bio ili tu okolo ili na ulazu vrata. Ja sam zadnji izašao iz hangara. Ja sam zadnji, doslovce zadnji izašao, jer

sam se bavio sa ovim, mislim bavio, s njime sam razgovarao... s čovekom i ja sam na skroz suprotnoj strani proveo s njime jedno možda 15, 20 minuta, možda i više, u razgovoru sa time kojeg sam izveo ispod... Da li je u međuvremenu ko dolazio i odlazio, ja ne mogu da tvrdim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ovo ću da pokušam da rešim na sledeći način. Pretpostavljam da niste videli ni Karanfilova. Dakle, ni Vukašinovića, ni Karanfilova niste videli? Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I vi to kažete kao jedan častan svedok?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ja vidio nisam. Ja vidio nisam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste "ja nisam video". Da li to znači da ste vi čuli da drugi ljudi jesu videli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Hvala vama na komplimentu da sam častan svjedok, ali vjerujte, ja video nisam a ni, ni priču čuo nisam da su boravili tu. To... to...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nikad niste čuli da je vaš komandir rekao da mora da razgovara sa Vukašinovićem, taj vaš prijatelj rekao, i da mu je rečeno da ode? Da li to hoćete da nam kažete kao jedan častan svedok?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam šta je bilo presudno da komandir donese odluku da idemo. Pretpostavljam da je to činjenica da smo svi videli da su tu deo lica koja se predala, da su pod obezbeđenjem službenih organa vojne policije, da nema nikak'ih neobičnih poteza, ponašanja, događanja, da stvari teku, eto kako, tak'e kakve jesu, i da tu nema ništa potreba više za našim boravkom. I mi smo se okrenuli, sjeli u vozila. Cijele večeri sam proveo sa njime...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada, da li možete da mi objasnite - ako se ništa nije događalo, zašto ste onda tamo proveli oko sat vremena po vašem mišljenju? Pošto tamo nije bilo nikakve potrebe da budete toliko vremena? A istovremeno ste imali to prase na raznju. Zar nije tako?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa nismo mi otišli sa bala nekoga. Mi smo produžili boravak... nama je malo boravak produžilo očekivanje priključenja te struje, toga agregata... Mi nismo došli, osmotrili i okrenuli se. Mi smo tako proveli, kažem, oko tu... Ja sam samo, ja sam samo s ovim razgovarao sigurno 20 minuta, s' tim, s' tim Hrvatom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali pitanje koje sam vam ja postavio i koje će možda da vam postavi neko drugi jeste: ako se ništa tamo nije događalo, zašto je takva specijalna jedinica ostala, kako vi verujete - sat vremena? Taj agregat nema nikakve veze sa vama, jer tamo je vojna policija. Dakle, zašto je onda tamo jedna specijalna jedinica provela toliko vremena? Nije bilo potrebe za tim, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja vam ponovo govorim. Ja nisam bio decidan kad kažem sat vremena. Minuti, deset minuta, manje od sata, deset više smatram... sa ove vremenske distance... moguće da sam, da sam pogrešio u procjeni... Ovaj...

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, znam da smo već kod vremena za pauzu. Ostalo mi je još bukvalno 15 minuta za unakrsno ispitivanje, ali bih hteo da to vreme danas na lagani način iskoristim. Da li je ovo pravi trenutak za pauzu?

SUDIJA PARKER: Da, zaista jeste pravo vreme za pauzu. Mislio sam da ste već pri kraju, pa sam vas pustio da nastavite.

TUŽILAC MOORE: Ja se izvinjavam.

SUDIJA PARKER: Imamo i redakciju. Nastavićemo sa radom u 13.15 časova.

TUŽILAC MOORE: Puno vam hvala.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Svedoče, biće vam drago da čujete da ćemo uskoro da završimo. Imam još jednu ili dve teme o kojima želim da govorimo. Želeo bih da vas pitam nešto u vezi majora Šljivančanina, koji je bio na čelu organa bezbednosti u području Vukovara. Vama je bila poznata ta činjenica u to vreme, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da ovo pitanje možemo brzo da rešimo. Da li može da se kaže da je on bio oficir bezbednosti koji se puno kretao tim područjem duž linije fronta i uopšte celim tim krajem? Da li je to tačno?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa... dugo, mnogo - stvar je formulacije. Ja sam ga viđao nekoliko puta. Za taj nivo oficira... može se reći - da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada kažete za oficira tog nivoa, šta ste time hteli da kažete? Molim vas da to objasnite? Šta hoćete time da kažete?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa nisu... Nije uobičajeno da se u prvim borbenim redovima među borcima, među vojnicima nalaze oficiri, ili se barem retko nalaze oficiri viših činova. To je opšte poznata stvar u manje-više svim sukobima. Major Šljivančanin je neosporno hrabar oficir i... on je bez respekta znao da dođe među, među borce prvih redova. To sam mislio da finiširam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I da li možemo da kažemo da se on kretao tim krajem kako ne biste očekivali od jednog ograna bezbednosti da se kreće tim područjem? Da li sam u pravu kada to kažem?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Geneza tog kretanja možda seže malo unazad. Major Šljivančanin je neposredno pred događanja vukovarskih postao oficir bezbednosti. Inače

je imao putešestvije isto kroz tu jedinicu, antiterorističku. Možda je tu i emotivna strana činila svoje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste stekli utisak - rekli ste da je major Šljivančanin bio hrabar i da je on bio dobar oficir - da on zna šta se dešava na terenu?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A na osnovu čega ste izveli taj zaključak?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa kao i svakog oficira... krasile su ga određene vrline, koje su mi bile poznate pre dolaska u Vukovar. Mi smo ista generacija. Zajedno smo krenuli u... prve te vojničke korake. Sreli se u toj jedinici. On je završio za oficira, a ja sam ostao na nivou podoficira, i sretali smo se kroz sportske aktivnosti, kroz razne aktivnosti. Čak mi je jedno vreme bio komandir na nižem nivou. I znam da je bio pravičan, da je bio... prilično poštovan.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ja vas nisam to pitao. Pitao sam vas na osnovu čega ste izveli zaključak da je on znao šta se dešavalo na terenu u Vukovaru? Da li je to zbog toga što se on kao efikasan oficir kretao duž tog područja? Da li je to razlog što ste tako odgovorili?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa ja ne mogu da definišem sada. Mene lično, a i mnoge je iznenadilo kada smo videli da on prilično slobodno se kreće u zoni gde se u jednom danu dosta gine. To je, to je moj zaključak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Da li onda možemo da kažemo da to nije bilo samo na osnovu vaših ličnih saznanja, nego i na osnovu onoga što ste čuli od drugih vojnika koji su se nalazili na terenu? Da li sam u pravu?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa dobro, mi nismo bili komisija za ocenjivanje, razumete. Mi nismo u poziciji, niti smo, niti smo mi ti koji daju ocenu sposobnosti nekog, ali da je taj dojam vladao, pret... pretpostavljam da je tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Takođe je tačno da je on u vezi sa njegovim učešćem u Vukovaru i dobio nadimak. Zar nije tako? Zar nije poznat po nadimku "Crni pas" ili "Crni vitez Vukovara"? Da budem iskren, ne mogu da se setim koji od ta dva je bio?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Oprostite, nasmejali ste me. U svoj toj tužnoj priči, nasmejali ste me. "Crni pas Vukovara", ako sam dobro razumeo? Tako je rečeno?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što ja hoću da kažem da je on bio dobro poznat zbog svog učešća u događajima u Vukovaru. Zvali su ga ili "Crni pas" ili "Crni vitez Vukovara". Možda pre "Crni vitez Vukovara" nego "Crni pas" Nisam siguran kako?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ko? Ko je zvao gospodina Šljivančanina "Crni vitez Vukovara"? Protivna strana? Naša strana?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi nikad to niste pročitali?
SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ne tamo. Tamo u vukovarskim događanjima zaista ne. U vukovarskim događanjima gospodine tužioče, zaista ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Zaista ne. Kasnije je možda štampa pumpala stvari, pa je... ja... hronologiju ne znam da li je, ali tamo zaista ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Osvrnimo se sada na ono što ste čuli u ono vreme. Zar nije tačno da ste čuli o ubistvima na "Ovčari"? Ili bolje da kažem ovako: Kada ste prvi put čuli za ubistva na "Ovčari"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja da imam tamne mrlje savesti, ja sigurno bi tražio način da ih prikrijem i ne bih imao moralne i druge hrabrosti da izađem pred ovaj časni Sud. I molim Sud da mi vjeruje u ovome delu. Ja za taj zločinački deo koji je počinjen na "Ovčari" sam čuo iz redovne štampe. Kada je štampa počela o tome da, da piše.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada je to bilo? Godinu dana kasnije, šest meseci kasnije?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Mnogo kasnije, puno vremena kasnije. Ja sam se čak vratio 1993. godine u Vukovar... 1993. godine u Vukovar. Ja u Vukovaru od lica koja sam poznavao - ni u nagovjesti nisam čuo za taj događaj.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi nikada niste čuli glasine da su počinjena zverstva? Da li ja mogu da vam sugerišem sledeće - da mislim da možemo da kažemo da su drugi ljudi čuli za glasine već sledećeg dana. Ali vi ništa niste čuli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam govorio da su nas, pripadnike te jedinice prilično respektovali, možda i krajnje respektovali... gotovo sve strukture. I nisu sa nama ulazili u priče, što bi rekao, s one strane zakona, ni u nagovjesti, znajući upravo da je svaki od naših pripadnika tu krajnje profesionalno orijentisan i da, bez obzira na posledice, sigurno bi mjere preduzeo. I ja vas zaista uvjeravam – ja, ja o tome nisam čuo ništa.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste ikada dali izjavu ili sa bilo kime razgovarali u vezi istrage o ubistvima na "Ovčari", pre nego što je sa vama razgovarao predstavnik Odbrane?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada sa nikim. I u stvari, ja o tim detaljima stvarno zaista sam van, van događaja tu. Ja znam lica. Ja znam lica koja su osuđena na Sudu u Beogradu. Od tih lica, ja znam nekoliko tih osoba. No, međutim, ni u nagovjesti, ni u ponašanju, ni, ni, ni u diskreciji nikakvoj ni u kom obliku, ja nisam mogao da, da, da prozrem da se nešto tog obima događalo. Ja čak dugo nisam verovao, dok nije, dok nije štampa detaljno počela da iznosi te podatke. Jer, ja, ja sam mislio da su to priče koje su... koje prate svaka ta ratna događanja. Znaju često puta male priče da se naduvaju ili obrnuto, velike da se smanje. I ja sam mislio da je to posledica toga. No međutim, kad sam video činjenično stanje, onda je... sam video da se tu zaista nešto događalo. Činjenično stanje je što je štampa pisala, što... što... kad je krenulo proces suđenja ovima, ja sam se prosto začudio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi učestvovali u operaciji čišćenja leševa oko Vukovara u bilo kom trenutku?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Da li poznajete vojnika Aziza Memića koji je služio u vojsci sa vama?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je tačno da je Aziz Memić otišao sa vama na "Ovčaru" te večeri?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Gospodine tužioče, ja sam Memića upravo pomenuo, da je to onaj momak kome je prišao Veliki Džo i koji mu je... tražio od njega da se...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Izvinjavam se što nisam čuo kada ste to rekli. Da li znate gde je Memić danas?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne, zaista.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gardijske brigade često imaju udruženje bivših vojnika ili oficira. Da li Gardijska brigada ili puk ima neku vrstu kluba, udruženja bivših vojnika?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Kod nas su se dogodili nagli politički procesi koji su uticali na jedno... totalnu dezorijentaciju tih udruženja i svega ostalog. Mi smo imali bogatu tradiciju u staroj Jugoslaviji da se svi pripadnici jedinice na određene dane skupljaju. I moja jedinica je imala tradiciju da na dan smrti Tita se skuplja. Mi se skupimo, odamo dužnu počast i rastanemo se. Ova jedinica po prirodi svog sastava – i bilo je ideja da se takav neki dan, da se takav neki dan formira i organizuje. Međutim, nikada nismo se sastajali. U zvaničnoj formi nikada, iz razloga da ne činimo neprilike, da ne narušavamo neke nove trendove koji su usledili, verovatno... ne znam... razloge prave, ali nije, nije... nije bilo takvih pokušaja.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je onda tačno da se niste sreli ni sa jednim bivšim vojnikom, oficijom ili podoficijom iz Gardijske jedinice u skorije vreme?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Pa ne može se reći... slučaj hoće da se... konkretno Memića, kolegu Memića nisam video... ja zaista ne znam kada sam ga video zadnji put. Ja ne znam, to je, to je... Ja uopšte ne mogu da se setim da li sam ja njega uopšte video posle 1991. godine. Čuo sam od drugara da je skinuo se iz službe profesionalne i da je dosta siromašno živ... živi, jer je u poziciji vrlo neprijatnoj kao častan podoficir. Ne sme da se vrati u, u Bosnu, Musliman je po veroispovesti, ne sme da se vrati tamo, jer mu tamo pretila opasnost. Ovde, u Srbiji u ovom momentu, kako se snašao, gde živi, ne znam, ali čuo sam da je dosta teško živio... A ostale, ostale...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste, da li ste saznali, da li ste čuli gde on živi? U kom području?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne. Verujte ne. Ne. Ne. Čuo sam da je popravljao roletne ili tako neka priča, da je bavio se oko drvenih stvari nekih, ali je, to je suviše nepouzđano da bih nešto tvrdio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Već sam pri kraju, ali sam hteo jednu ličnu stvar da pokrenem i žao mi je, ali ipak to moram da uradim. Da li je tačno ili nije da ste vi čovek koji je posebno oko 1991. godine i kasnije imali veoma izražen problem sa alkoholom? To je tačno, zar ne?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Koje godine? Oprostite, koje godine?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pre nego što krenemo na godinu, molim vas da li možete vi da nam kažete koje ste godine imali problem sa alkoholom?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Gospodine tužioče, ja vas iskreno molim ako možete pitanje vaše... Nisam razumeo prvu varijantu. Vi ste definisali kada sam imao problema... u vašem pitanju?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Učiniću to za vas. Ja tvrdim da ste vi čovek koji je, nažalost, kada je imao priliku, pio velike količine alkohola, odnosno da pijete puno alkohola. Da li to prihvatate?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Prilike se nude svima. Prilike za pijenje velikih količina alkohola se nude svima. Alkohol je dostupan svima odraslim i punoletnim licima. Ako se neko želi svrstati s one strane barijere moralnih ljudskih ponašanja, onda mu je lako pripisat' određene atribute. To je nečasno što vi meni činite. Tačno je, zbog ovog časnog Suda ću reći istinu. Ja sam 1993, godine kada sam se vratio na... ponovno na vukovarski deo, onda se tamo ništa nije događalo. Gotovo ništa se nije događalo. Od, od svih ustanova, radili su uglavnom restorani, kafane. I tako po... usled slabe hrane i tako dalje, ja jesam malo češće voleo da navratim u krčmu, u kafanu, ali ne gospodine tužioče k'o što vi kažete, velike i ogromne količine alkohola. Ne znam šta pod tim podrazumevate. Ja bi danas bio verovatno paralizovan i verovatno bi... ja sam inače... 52 godine imam, izuzetno psiho-fizički zdrav. To moremo utvrditi u kojoj g 'oćete klinici i 1997. godine sam prestao apsolutno da pijem. Ja od tada nisam popio čašu alkohola. A pio sam... i sa vama bi u to vreme da ste... sa svakim časnim čovekom bih popio. Meni je gospodin Lynden, urednik *Sky Newsa* dao u znak sjećanja, dobrog sjećanja i iskrenog rastanka, verujte mi, poklonio mi je litru viskija. Piše na njemu, na viskiju piše časni Sude "Sky News".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U redu.

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Možda me je i on...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li mogu...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: ...malo usmerio u tom delu. Ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bi onda moglo da se kaže da vam je gospodin Van Lynden dao alkohol zato što ste vi bili čovek koji je, dok je bio u Vukovaru, poprilično puno pio?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ma ne. Pa ne. Mislim, ovo je ozbiljna tema i... ja sam rekao, na rastanku je dao, dao.... Lynden je čovek ozbiljan i nije sigurno pravio ironiju od tog susreta... To je poklonio... taj paket je poklonio, gospodin Lynden je poklonio taj paket: komandiru Muslimanu, Hrvatima jednom i meni kao Srbinu. Svakom po jedan. I kasetu *Sky Newsa* koju imam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li bih ja mogao da vam kažem šta se zapravo dogodilo? Moja je tvrdnja da ste vi mnoge stvari o kojima ste pričali, rekli gotovo sasvim tačno, ali da na "Ovčaru" niste išli 18. novembra, nego 20. novembra, da ste tamo išli sa svojim komandiro i Memićem i da su tamo Vukašinović i Karanfilov kontrolisali te zarobljenike. Sada, šta kažete na tu tvrdnju?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja vaše viđenje cenim. Imate pravo na viđenje, ali ovo su činjenice koje su... koje sam ja očima gledao i koje sam ja doživio. I ja iza tih svojih tvrdnji i stavova stojim svim svojim bićem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I moja tvrdnja je da su u to vreme i u samom hangaru i oko hangara bile grupe Teritorijalne odbrane. Šta kažete na to?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: U vidokrugu našem, mrak je bio, noć. Doduše nisam... vidljivih grupa ne. Sigurno ne, sigurno ne. Nit' u blizini, pogotovo u blizini našoj.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Moore.

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, izvolite.

ADVOKAT DOMAZET: Časni Sude, ja se bojim da ću malo prekoračiti ovo vreme, ako nam je ograničeno do petnaest do dva. Ali ću pokušati, ako mogu...

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, na sreću, možemo malo da produžimo naše zasedanje ukoliko osoblje bude kooperativno. Ja ne bih brinuo u vezi sa vremenom.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, hvala. Neće biti to dugo. Ja se nadam vrlo malo prekoračenje.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Bisiću, imam nekoliko pitanja u vezi ovoga što vas je ispitivao gospodin Moore. Najpre jedno... Čini mi se da vam je sugerisano da ste vi govorili o tome da za onu naredbu koju ste dobili od komandira, odnosno kada vam je rekao da se krene na "Ovčaru", da je to bilo neko širenje glasa. Pa najkraće, hoćete li reći, da li je to bila naredba koja se ticala vas, te grupe koja je krenula, ili je to bilo da se širio glas među nekim, kao što vam je sugerisano?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ma nema. mi smo bili tu sami, ta grupa je bila sama, malo trenuci opušteniji od...u odnosu na ono, onaj grč koji je vladao do tada. I prilikom okretanja tog... te... te svinjčeta, praseta, pečenja, mi smo tako pričali, šalili, tješili možda rane i tako dalje, da skratim priču. I u jednom trenutku (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) kaže: "Idemo." Pitali smo ga: "Gde, komandire? Gde idemo?", a on kaže: "Tamo se... Idemo do", ja ne mogu sada da citiram reči čoveka. To, to su... ali

suština, suština tog pokreta je bila: "Izgleda da se tamo nešto, nešto događa". Tako otprilike.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Pomenuli ste, odgovarajući na pitanja gospodina Moorea i jedan događaj sa Vesnom Bosanac i Karanfilovim. Nije ostalo bar sasvim jasno da li ste vi videli to, ili ste čuli od Karanfilova kasnije...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... da je on vodio Vesnu Bosanac. Vrlo kratko mi samo to odgovorite?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam Karanfilova znao kao mladog oficira iz Garde i sticaj okolnosti je hteo takav da ga za vreme tih ratnih događanja vukovarskih nisam, nisam puno viđao. I jednog momenta sam ga viđ'o i pozdravio ga i mene je iznenadio tako jedan krajnje hladan odnos. On je prosto tranzitirao kraj mene, razumete. Nije, nije on... ja sam se začudio otkud moj kolega, prijatelj, drug, da meni ne, ne... posveti barem minut pažnje. Objašnjenje je usljedilo kasnije. Nakon nekog vremena, ja se verujete mi ne, ne mogu sjetiti, kaže: "Bio sam tada, tad sam bio na baš kretao..." ili šta ja znam, na važan zadatak i onda mi je on ispričao. Posle sam čuo, daleko posle sam čuo priču da je on gospođu pratio do...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Dakle, to ste čuli...

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: To je bilo...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Molim vas, samo kratko. Čuli ste od njega. To vi niste videli?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, ne, ne, ne. Ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Još jedno... Na pitanje gospodina Moorea o vašim odnosima sa svedokom P-001 i potvrdili ste mu ono što je očigledno imao kao informaciju, da ste jako mnogo pomogli tom čoveku i zajedno išli u Bosnu kada je bilo opasno, po neke njegove članove porodice i vi ste to potvrdno odgovorili. Moje pitanje je: očigledno je dakle da ste i u to vreme imali odlične odnose s njim. Da li vam se on posle svog odlaska ikada javljao, a ako nije, kako to ocenjujete?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Ja sam na pitanje odgovorio potvrdno i potresno, krajnje potresno, iz razloga sledećih: ništa me uzdrvalo nije, nego prosto me iznenadilo pitanje i informacija meni... u vezi meni i dalje dragog čoveka. I žao mi je, ako dozvolite, ja bih kratko samo rekao motiv odlaska koji je vrlo... Njegova je supruga osećala se napuštenom, imala je sestru jednojajčanu bliznakinju u tim predelima u Jajcu, i oni su tamo doživljavali određene neprilike. I ona je strahovit pritisak vršila na komandira u stilu da je mnogo uradio za zemlju, za narod ovaj, ali za nju ništa. Ja sam sa njime znao da provedem u tako neobaveznim sedeljkama... mnoge noći. I ja sam jedne prilike, ne pijan, ne pijan zaista ovaj, dao obavezu njegovoj supruzi da ću mu ja... da ću ja dovest' sestru, djecu, muža po cijenu da ja nestanem. I on me nije hteo pustit' samoga. On je bio vrlo racionalan i govorio da idemo u zonu gde je opasnost prilično velika, da je više verovatnoće da se nećemo vratiti i tako dalje. I otišli smo tamo. Ja sam doveo sestru rođenu od njegove supruge, zeta, dvoje dece i jedno je dete bilo srpsko, bili su roditelji

poginuli u nekim borbenim dejstvima. Znači, njih petoro, komandir i ja. Tu smo putovali... U to vreme... u to vreme strahovit je bio rizik kretati se na način kako smo mi išli. Mi smo maltene išli ilegalno. Mi smo uzeli privatna kola i komandir i ja smo išli u uniformama, oni su išli sa nama u civilu. Tu je bilo dosta tih kontrola usputnih duž koridora i bio je rizik, da budem iskren, provesti Muslimana kroz tu zonu. To je gotovo bilo ravno čudu. Kad smo sve te peripetije prošli, prešli ovde... ovaj most Rača, oni su mene pitali, zet je pitao mene: "Jesmo li mi na slobodi?" Ja sam rekao: "Jesmo". Oni su zapjevali svi petoro, zapjevali su "Jedan dan života" - pesmu. Kasnije sam pomog'o, im'o sam svoje neke... tako neke pozicije, neke veze i pomogao sam da im srede pasoše. Vrlo... 1992. godina je još bila kada se to relativno moglo. Dobili su pasoše i otišli su. Gde su otišli, ja ne znam, ja ne znam, niti sam insistirao kod komandira gde su. Nisu našli za shodno... moja adresa se nije menjala, ja telefone svoje nisam bris'o iz imenika javnoga... ni... nisu se javili u nikakvom obliku.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Hvala. Samo mi ovo kažete; to kad kažete da su vas pitali da li su na slobodi - gde su se nalazili, u kojoj zemlji - kada su vas to pitali?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Mi smo prešli most, mi smo prešli most na Rači, ušli smo u Srbiju, ušli smo u Srbiju. I kad su prešli, kad smo prešli most, tu zadnju granicu našu, kontrolu našu, kad smo ušli, on je pretpostavljavao da smo, da smo u Srbiji, u Jugoslaviji, tad je bila Srbija i Crna Gora, tad je pit'o.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. I još samo par pitanja u vezi ovoga što ste govorili. Govorili ste, odgovarajući na pitanja gospodina Moorea, o vašim saznanjima za ono što se desilo na "Ovčari" u noći 20. na 21. Je li sam... je li vaš odgovor o tome da ste prva saznanja imali kada su o tome mediji, štampa bili započeli... je l' to vaš odgovor?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da ličnih saznanja niste imali?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Apsolutno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I još samo zadnje, pošto je uglavnom dovedeno u pitanje ne vaš možda boravak, već datum, obzirom da ste objašnjavali hronološki tog dana šta ste sve radili, je l' i sada ostajete pri tome i tvrdite da je to mogao da bude samo dan pada Vukovara, odnosno 18. novembar, kada ste bili na "Ovčari"?

SVEDOK BISIĆ – ODGOVOR: Da, da, da.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala. Časni Sude, ja nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno, gospodine Domazet.

SUDIJA PARKER: Gospodine Bisiću, biće vam drago kada vam kažem da su ovo bila sva pitanja za vas, tako da nema više potrebe da dolazite ovde. I kada se to organizuje na odgovarajući način, vi ćete se vratiti u svoje mesto boravka. Želimo da vam se zahvalimo što ste došli ovde i što ste nam pomogli vašim svedočenjem. Takođe želimo da se zahvalimo svom osoblju koje je malo duže ostalo kako bi nam omogućili da do kraja

saslušamo ovog svedoka. Sada ćemo da prekinemo sa radom i nastavljamo u ponedeljak u 14.15 časova.

Fond za humanitarno pravo

